

AKTIN NÖVÜ	Qanunlar
QƏBUL EDİLDİYİ TARİX	13.06.1997
QEYDİYYAT NÖMRƏSİ	326-IQ
ADI	Müflisləşmə və iflas haqqında
RƏSMİ DƏRC EDİLDİYİ MƏNBƏ	Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu (Dərc olunma tarixi: 31-12-1997, Nəşr nömrəsi: 06, Maddə nömrəsi: 460)
QÜVVƏYƏ MİNMƏ TARİXİ	
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI VAHİD HÜQUQI TƏSNİFATI ÜZRƏ İNDEKS KODU	110.000.000
HÜQUQİ AKTLARIN DÖVLƏT REYESTRİNİN QEYDİYYAT NÖMRƏSİ	
HÜQUQİ AKTIN HÜQUQİ AKTLARIN DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLDİYİ TARİX	01.07.2011

Müflisləşmə və iflas haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

I f ə s i l

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

M a d d ə 1 . Əsas anlayışlar

Bu Qanunda istifadə edilən əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları daşıyır:

Müflisləşmə – borclunun öz öhdəliklərinin ödəmə qabiliyyətinin olmaması;

Ərizəçi – məhkəməyə iflas haqqında ərizə (iddia ərizəsi) vermiş şəxs;

Borclu müəssisə – Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən və ya *fəaliyyəti dayandırılmış* və borcu olan hüquqi şəxs;^[1]

Fərdi borclu – öz fəaliyyətini hüquqi şəxs yaratmadan həyata keçirən və borcu olan sahibkar – fiziki şəxs;

Barışıq sazişi – kreditorların payına düşən ödənişlərin təxirə salınması, hissə-hissə ödənilməsi, borcların müəyyən hissəsinin güzəşt edilməsi, borclu müəssisənin yenidən təşkil olunması barədə borclu ilə kreditorlar arasında əldə edilən razılıq;

Müəssisənin aktivi – müəssisənin əsas vəsaitindən, digər uzunmüddətli vəsait qoyuluşundan, dövriyyə vəsaitindən və maliyyə aktivlərindən (qeyri-maddi aktivlər də daxil olmaqla) ibarət əmlak;

Müəssisənin passivi – müəssisənin kreditor borcu da daxil olmaqla borc və cəlb edilmiş vəsaitdən (subvensiyalar, dotasiyalar və s. istisna olunmaqla) ibarət öhdəlik;

Sağlamlaşdırma – borclunun ləğv edilməsinin qarşısını almaq məqsədilə onun mülkiyyətçisi, kreditorlar və digər hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən maliyyə yardımı göstərilməsi yolu ilə borclunun *ödəmə qabiliyyətinin bərpası* üsulu;^[2]

Sağlamlaşdırma planı – borclunun *ödəniş qabiliyyətinin bərpası və iş yerlərinin saxlanması məqsədilə kreditorun (kreditorların) tələblərinin ödənilməsi cədvəli, həmçinin əldə olunan nəticələr, istifadə olunan resurslar və mümkün risklər göstərməklə sağlamlaşdırma prosesinin tətbiqi zamanı borclunun sağlamlaşdırılmasına yönələn və borclu ilə kreditor (kreditorlar) arasında qarşılıqlı razılıq əsasında həyata keçirilən tədbirlər kompleksini özündə əks etdirən sənəd*;^[3]

Borclunun əmlakı – iflas prosesinə başlanma məqamı dövründə borclunun mülkiyyətində olan və ya onun sahibliyinə verilmiş bütün əmlak və iflas prosesinə başlanma məqamından ona xitam verilənədək əmlak inzibatçısının və (və ya) müvəqqəti əmlak inzibatçısının, habelə borclunun əldə etdiyi bütün əmlakdır. (Fərdi borcluya aid halda qüvvədə olan qanunvericiliyə müvafiq surətdə tələb yönəldilə bilməyən əmlak istisna təşkil edir);

İflas prosesinə başlanma məqamı – bu Qanunun 2-ci maddəsində müəyyənləşdirilmiş məqam;

Müflisolma məqamı – bu Qanunun 18-ci maddəsində müəyyənləşdirilmiş məqam;

Əmlak inzibatçısı – borclunun ödəmə qabiliyyətsizliyi halında təyin edilən, bu Qanunun V fəslində səciyyələndirilmiş vəzifəli şəxs;

Müvəqqət i əmlak inzibatçısı – borclunun ödəmə qabiliyyətsizliyi halında təyin edilən, bu Qanunun VI fəslində səciyyələndirilmiş vəzifəli şəxs;

Müdür – borclunun təsis sənədlərinə uyğun olaraq onun təsərrüfat fəaliyyəti barəsində məcburi qüvvəyə malik olan qərarlar qəbul etmək səlahiyyəti verilmiş şəxs, o cümlədən prezident, direktor, bunların müavinləri və baş mühasib, habelə müntəzəm sərəncamlar vermək və ya hər hansı başqa yolla borclunun fəaliyyətini faktiki idarə edən digər şəxs;

Təminatlı kreditor – *girov (ipoteka) saxlayan* kreditor;^[4]

Təminatsız kreditor – təminatlı kreditor olmayan, bu Qanuna müvafiq surətdə tələbləri beşinci növbədə ödənilən kreditor;

Kredit təşkilatı – qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada Azərbaycan Respublikasında bank fəaliyyəti göstərən, yaxud göstərmiş hüquqi şəxsdir;

Rezidentlər – Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayış yeri olan, o cümlədən Azərbaycan Respublikası hüdüdlərindən kənar müvəqqəti yaşayan fiziki şəxslər; Azərbaycan Respublikasının hüquqi şəxsləri və onların xaricdəki filialları və nümayəndəlikləri; Azərbaycan Respublikasının xaricdə yerləşən diplomatik və digər rəsmi nümayəndəlikləri;

Qeyri-rezidentlər – Azərbaycan Respublikasının hüdüdlərindən kənar daimi yaşayış yeri olan, o cümlədən Azərbaycan Respublikasında müvəqqəti yaşayan fiziki şəxslər; xaricdə yerləşən hüquqi şəxslər və hüquqi şəxs olmayan müəssisə və təşkilatlar, onların Azərbaycan Respublikasında yerləşən filialları və nümayəndəlikləri; Azərbaycan Respublikasında yerləşən xarici diplomatik və digər rəsmi nümayəndəliklər, habelə beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən onların filialları və nümayəndəlikləri.

M a d d ə 2 . İflas prosesinə başlanmasının ümumi qaydaları

1. İflas haqqında işlərə başlanması və həmin işlərə baxılması qaydası bu Qanunun spesifik tələbləri nəzərə alınmaqla, qüvvədə olan prosessual qanunvericiliklə tənzimlənir.

2. Bu Qanun bütün kommersiya (banklar istisna olmaqla) və qeyri-kommersiya təşkilatlarına şamil edilir.^[5]

Bu Qanun publik hüquqi şəxslərə şamil edilmir.^[6]

Ələt azad iqtisadi zonasında müflisləşmə və iflas sahəsində münasibətlər “Ələt azad iqtisadi zonası haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.^[7]

Bu Qanunda istifadə edilən “borclu” anlayışı borclu müəssisəyə və fərdi borcluya aiddir.^[8]

Səhmdar investisiya fondu və sığortaçı bu Qanunla yanaşı, müvafiq olaraq “İnvestisiya fondları haqqında” və “Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikası qanunlarının tələbləri nəzərə alınmaqla müflis elan edilir.

3. Kreditorların ümumi tələblərinin məbləği borclu müəssisənin nizamnamə fondunun 10 (on) faizindən az bir

hissəsini təşkil etdiyi hallarda kreditorların borcluya qarşı əmlak iddiaları məhkəmədə əmlak mübahisələrinə baxılmasının ümumi qaydalarına uyğun həll edilir.

4. Bu Qanun "Azərbaycan Respublikasında 1995-1998-ci illərdə dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin Dövlət Proqramı"nda özəlləşdirmə üçün nəzərdə tutulan dövlət müəssisələrinə şamil edilmir.^[9]

5. İflas haqqında işin qaldırılması üçün kreditorun (kreditorların) və ya borclunun məhkəməyə təqdim olunan ərizəsi əsas sayılır. Həmin ərizənin məhkəməyə təqdim edilməsi tarixi iflas prosesinə məhkəmə vasitəsilə başlanmasının məqamıdır. Məhkəməyə iflas haqqında iddia ərizəsi borclu müəssisənin idarəetmə orqanının qəbul etdiyi qərar (əgər borclu dövlət müəssisəsidirsə, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qəbul etdiyi qərar) əsasında təqdim oluna bilər.

Dövlətin vəkil etdiyi hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən də məhkəməyə iflas haqqında iddia ərizəsi təqdim oluna bilər. Borclu fərdi borclu olan halda ərizəni onun özü və ya nümayəndəsi verir.

6. Müstəsna hallarda borclu müəssisələrin iflas prosesinə bu Qanunda göstərilmiş qaydada məhkəmənin iştirakı olmadan da başlanıla bilər.

7. Müflisləşmə (iflas) haqqında işə borclunun yaşadığı və ya olduğu yerdə baxılır.^[10]

M a d d ə 3. **Ödəmə qabiliyyətsizliyi anlayışının məzmunu**

Borclu ödəmə qabiliyyəti olmadığı halda iflas prosesinə məruz qalır. Borclu o halda ödəmə qabiliyyəti olmayan sayılır ki, bunu özü təsdiq etsin, yaxud məhkəmə və ya kreditorlar müəyyən etsin ki:

a) borclu həyata və ya sağlamlığa vurulmuş zərərin ödənilməsi, alimentin tutulması, əmək və onunla bağlı münasibətlərindən yaranan öhdəliklər üzrə, müəlliflik müqaviləsinə görə ödənilən haqlar ilə bağlı kreditorlar qarşısında öhdəliklərini icra müddəti başladığı andan etibarən ardıcıl 2 (iki) ay ərzində tam icra etməmişdir;^[11]

b) borclu vergilər (faizlər və tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyaları) və başqa dövlət ödənişlərini onların hesablandığı gündən etibarən ardıcıl 10 (on) ay ərzində tam icra etməmişdir;

c) borclu digər kreditorlar qarşısında öhdəliklərini onun icrası üçün müəyyənləşdirilmiş müddətdə icra etməmişdir.

I I f ə s i l

İFLAS PROSESİNƏ MƏHKƏMƏ VASİTƏSİLƏ BAŞLANMASI

M a d d ə 4. **Borclunun iflas prosesinə başlaması**

1. Borclunun iflas haqqında ərizəsi qanunvericilikdə müəyyən edilmiş formada tərtib edilməli və imzalanmalıdır. Borclunun nümayəndəsi tərəfindən verilən ərizəsinə etibarnamə və ya həmin nümayəndənin səlahiyyətini, yaxud onun qulluq mövqeyini təsdiq edən başqa sənəd əlavə edilməlidir.

2. İflas haqqında məhkəməyə verilən ərizədə aşağıdakılar göstərilməlidir:

a) ərizənin verildiyi məhkəmənin adı;

b) borclunun adı (fərdi borclunun və ya onun nümayəndəsinin adı, atasının adı, soyadı) və ünvanı;

c) bütün məlum kreditorların (adları, atalarının adları, soyadları), poçt ünvanı və onların borcluya qarşı irəli sürdüüyü tələblərin məbləğləri;

ç) borclu iflas haqqında məhkəməyə ərizə verdikdən sonra bir il ərzində onun vaxtı çatacaq borc öhdəliklərinə dair məlumat;

d) bu Qanuna müvafiq surətdə borclunun ödəmə qabiliyyətsizliyinin özü tərəfindən təsdiq edilməsi və ya sübut olunması;

e) borclunun ərizəsinə qoşulan sənədlərin siyahısı;

ə) borclunun fikrincə, iş üzrə məhkəmə baxışı üçün məhkəməyə lazım ola bilən hər hansı başqa məlumat, o cümlədən fərdi borcluya aid halda müəyyən aktivlərin borclunun əmlakından çıxarılmasına dair onun tələbini təsdiq edən müfəssəl məlumat, habelə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş digər məlumatlar.

M a d d ə 5. **Borclunun iflas haqqında ərizəsinə əlavə edilən sənədlər**

1. Qanunvericilikdə müəyyən edilmiş sənədlərdən başqa, borclunun iflas haqqında ərizəsinə aşağıdakıları təsdiq edən sənədlər əlavə edilir:

a) iflas haqqında ərizədə borclunun məhkəmə xərclərinin ödənilməsinə möhlət verilməsini xahiş etdiyi hallar istisna olmaqla, qanunvericilikdə müəyyən edilmiş məhkəmə rüsumlarının ödənilməsinə təsdiq edən sənəd;

b) ödənilməli və alınmalı məbləğlər müfəssəl göstərilməklə, borclunun kreditorlarının və debitorlarının siyahısı;

c) bu Qanunun müddəalarına uyğun olaraq tələblərin müəyyənləşdirilmiş məbləğini göstərən sənəd.

2. Borclu müəssisənin iflas haqqında ərizəsinə aşağıdakı sənədlər də əlavə edilir:

a) iflas prosesinə başlanması üçün məhkəməyə müraciət etmək barəsində borclunun səlahiyyətli orqanının qərarının surəti;

b) borclu dövlət müəssisəsidirsə, iflas prosesinə başlanması üçün məhkəməyə müraciət etmək barəsində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarının surəti;

c) sonuncu hesabat tarixinə olan *maliyyə hesabatları*.^[12]

M a d d ə 6. **Kreditorların iflas prosesinə başlaması**

1. Kreditorun iflas haqqında iddia ərizəsi qanunvericilikdə müəyyən edilmiş formada tərtib edilməli və imzalanmalıdır. Kreditorun nümayəndəsi tərəfindən verilən ərizəsinə etibarnamə və ya həmin nümayəndənin səlahiyyətini, yaxud onun qulluq mövqeyini təsdiq edən başqa sənəd əlavə edilməlidir.

2. İflas haqqında məhkəməyə verilən ərizədə (iddia ərizəsində) aşağıdakılar göstərilməlidir:

a) ərizənin (iddia ərizəsinin) verildiyi məhkəmənin adı;

b) borclunun adı (adı, atasının adı, soyadı) və ünvanı;

c) ərizəçinin (kreditorun) adı (adı, atasının adı, soyadı) və ünvanı;

- ç) ərizəçiyə məlum olan digər kreditorların adları (adları, atalarının adları, soyadları) və ünvanları;
- d) ərizəçinin borcluya qarşı irəli sürdüyü tələbin əsasları və məbləği, o cümlədən borclunun ərizəçi qarşısında borcunu təşkil edən hər hansı öhdəliyin yerinə yetirilməsinin müddəti;
- e) bu Qanunun tələblərinə uyğun olaraq borclunun ödəmə qabiliyyətsizliyinin təsdiqi;
- ə) borclunun aktivləri barəsində ərizəçidə olan məlumat;
- f) iflas haqqında iddia ərizəsinə qoşulan sənədlərin siyahısı;
- g) kreditorun fikrincə, iş üzrə məhkəmə baxışı üçün məhkəməyə lazım ola bilən hər hansı başqa məlumat, habelə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş digər məlumatlar.

3. İflas haqqında ərizənin məhkəməyə verildiyi tarixdə borclunun vaxtı çatmış, lakin ödənilməmiş tələblərinin ümumi məbləği Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən olunmuş qaydaya uyğun olaraq müəyyənləşdirilir.

M a d d ə 7 . Kreditorun iflas haqqında iddia ərizəsinə əlavə edilən sənədlər

Qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş sənədlərdən başqa, kreditorun iflas haqqında iddia ərizəsinə aşağıdakıları təsdiq edən sənədlər əlavə edilir:

- a) məhkəmə rüsumunun ödənilməsini;
- b) iflas haqqında iddia ərizəsinin və ərizəyə əlavə edilmiş bütün sənədlərin surətlərinin borcluya verildiyini;
- c) dövlət müəssisəsidirsə – iflas haqqında iddia ərizəsinin surətinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanına göndərildiyini.

M a d d ə 8 . Tələblərə əməl olunmamasının nəticəsi

İflas haqqında məhkəməyə verilmiş ərizənin (iddia ərizəsinin) bu Qanunun tələblərinə uyğun gəlməməsi, o cümlədən ona əlavə olunmalı sənədlərin həmin ərizə ilə birlikdə təqdim edilməməsi qanunvericilikdə nəzərdə tutulan müvafiq prosessual nəticələrə (məhkəmənin ərizəsinə qəbul etməkdən imtina etməsinə, onu baxmadan saxlamasına, hərəkətsiz saxlamasına, yaxud qaytarmasına) səbəb ola bilər.

M a d d ə 9 . İflas haqqında iş üzrə məhkəmə baxışı barədə elan

1. ~~İflas haqqında iş üzrə məhkəmə baxışı təyin edildikdə, bu barədə kreditorlara xəbər verilməsi üçün ərizəçi məhkəmə baxışının tarixinə ən gec yeddi gün qalanadək həmin məhkəmə baxışı haqqında rəsmi dövrü mətbu nəşrdə iki dəfə elan dərc etdirməlidir.~~ İflas haqqında iş üzrə məhkəmə baxışı barədə elanda aşağıdakılar göstərilməlidir: ^[13]

- a) borclunun adı (adı, atasının adı, soyadı) və ünvanı;
- b) ərizəçinin (borclunun ərizəçi olmadığı hallarda) adı (adı, atasının adı, soyadı) və ünvanı;
- c) məhkəmə baxışının keçiriləcəyi məhkəmənin adı;
- ç) məhkəmə baxışının təyin edilmiş tarixi.

2. İflas haqqında elan bu maddənin 1-ci bəndinə və bu Qanunun 10-1-ci maddəsinə müvafiq surətdə dərc olunmadıqda, bu, qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş prosessual nəticələrə (məhkəmənin işə baxılmanın təxirə salmasına, dayandırmasına, işi baxmadan saxlamasına) səbəb ola bilər. ^[14]

3. ~~Məhkəmə kreditorlara xəbər verilməsinin başqa üsullarını nəzərdə tuta bilər, habelə müvafiq hallarda dərc etmə tələbini ləğv edə bilər.~~ ^[15]

4. İflas haqqında ərizənin və ona əlavə olunmalı sənədlərin surətləri borcluya bu maddənin 1-ci bəndində və bu Qanunun 10-1-ci maddəsinə nəzərdə tutulmuş qaydada elanın dərc edilməsindən əvvəl təqdim olunmalıdır. Ərizənin və sənədlərin surətləri əlbəə və ya sifarişli poçtla təqdim edilə bilər. ^[16]

M a d d ə 10 . İflas haqqında iddia ərizəsi verildikdən sonra borclu tərəfindən borcların ödənilməsi

1. İflas haqqında ərizə məhkəmə tərəfindən baxılmaq üçün qəbul edildikdən sonra və bu Qanunun 10-1-ci maddəsinə müəyyən edilmiş qaydada qərar elan edildikdən sonra borclu öz kreditorları ilə hesablaşmaq (onların tələblərini ödəmək) niyyəti barədə müvafiq vəsatətlə məhkəməyə müraciət edə bilər. Həmin vəsatətin ödənilməsi məsələsi qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş məhkəmə icraatının müvafiq mərhələlərində vəsatətin baxılması qaydaları və bu baxılmanın prosessual nəticələrinə uyğun olaraq məhkəmə tərəfindən həll olunur. ^[17]

2. Qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş qaydada məhkəmə iddiaçının (və ya cavabdehin) razılığı və ya təşəbbüsü, habelə öz təşəbbüsü ilə iflas haqqında işdə iştirak edən tərəfləri əsl iddiaçı və ya cavabdeh ilə, onların hüquqi varisləri ilə əvəz edilməsinə, işə başqa iddiaçı və ya cavabdehin cəlb olunmasına yol verə bilər.

3. Ərizəçi tərəfindən iflas haqqında iddia ərizəsinin geri götürülməsi qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş müvafiq prosessual nəticələrinin əmələ gəlməsinə səbəb ola bilər.

M a d d ə 10 - 1 . İflas haqqında iş üzrə məhkəmə baxışı ^[18]

İflas haqqında iş üzrə ərizəyə məhkəmə, daxil olduğu gündən 1 (bir) ay müddətində baxır və həmin işin həllinə dair müvafiq qərar çıxarır. Çıxarılan qərardan şikayət verildiyi halda, həmin şikayətə sonrakı instansiya məhkəmələrində ərizənin daxil olduğu gündən 1 (bir) ay müddətində baxılır və həmin işin həllinə dair müvafiq qərar çıxarılır. İşdə iştirak edən şəxslər məhkəmə iclası barədə həmin iclasa ən azı 5 (beş) iş günü qalmış xəbərdar edilməlidirlər. Ərizəçi eyni zamanda məhkəmə baxışının tarixinə 5 (beş) iş günü qalanadək həmin məhkəmə baxışı haqqında müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəsmi internet sahifəsində və rəsmi dövrü mətbu nəşrdə elan dərc etdirməlidir.

M a d d ə 11 . İflas haqqında iş üzrə məhkəmə baxışının prosessual nəticələri

1. İflas haqqında işə məhkəmə iclasında baxıldıqdan sonra məhkəmə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada aşağıdakılar barədə müvafiq qərar çıxarır:

- a) borclunun müflis elan olunması və əmlak inzibatçısının təyin edilməsi barədə;

- b) müvəqqəti əmlak inzibatçısının təyin edilməsi və ya təyinatının uzadılması barədə;
- c) borclunu müflis elan etməkdən imtina barədə.

2. Məhkəmə iclasında baxılan iflas haqqında iş mahiyyətcə həll olunmadıqda məhkəmə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada aşağıdakılar haqqında müvafiq qərar çıxarır:

- a) işə baxılmanın təxirə salınması barədə;
- b) iş üzrə icraatın dayandırılması barədə;
- c) işə xitam verilməsi barədə;
- ç) iddianın baxılmadan saxlanması barədə.

Məhkəmə qəbul etdiyi qərarlarda borcların ödənilməsi tədbirlərinin, o cümlədən borclunun əmlakını təşkil edən aktivlərin müsadirəsinin dayandırılmasını (əgər bu təminatlı kreditörün hüquqlarını pozmursa) nəzərdə tuta bilər.

3. Məhkəmə qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş əsaslardan başqa aşağıdakı hallarda da borclunu müflis elan etməkdən imtina edə bilər:

- a) borclu bu Qanunda göstərilmiş müddəalara müvafiq surətdə ödəmə qabiliyyəti olmayan deyildirsə;
- b) ərizəçi bu Qanunun 2-ci maddəsində göstərilmiş şəxslərdən biri deyildirsə.

Belə hallarda məhkəmə özünün müvafiq qərarında iflas haqqında əsassız ərizə verilməsi nəticəsində borcluya və ya kreditora (kreditörlərə) dəymiş ziyanın əvəzinin ödənilməsinə dair göstəriş verə bilər.

M a d d ə 1 2 . M ə h k ə m ə q ə r a r l a r ı n d a n ş i k a y ə t v e r i l m ə s i

Bu Qanunun 10-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada iflas haqqında iş üzrə məhkəmənin müvafiq qərarından şikayətin verilməsi borclunun əmlakının satışının və kreditörlərə ödənişlərin dayandırılmasına səbəb olur. ^[19]

M a d d ə 1 3 . B o r c l u n u n m ə h k ə m ə q a y d a s ı n d a m ü f l i s e l a n o l u n m a s ı n d a n s o n r a k r e d i t ö r l a r ı n i l k i n y ı ğ ı n c a ğ ı

1. Borclunun məhkəmə qaydasında müflis elan olunmasından sonra əmlak inzibatçısı kreditörlərin ilkin yığıncağını bütün məlum kreditörlərə və əgər borclu dövlət müəssisədirsə müvafiq icra hakimiyyəti orqanına yığıncaq barəsində bildiriş göndərmək yolu ilə çağırır. Həmin yığıncaq borclunu müflis elan etmək barəsində müvafiq məhkəmə qərarının qanuni qüvvəyə mindiyi gündən ən gec 15 gün ərzində keçirilməlidir. ^[20]

2. Bildiriş ilkin yığıncağın tarixi, dəqiq vaxtı və yeri göstərməklə:

- a) yığıncağın keçirilməsi tarixinə ən gec 7 gün qalmış poçtla bütün məlum kreditörlərə göndərilməlidir; ^[21]
- b) *rəsmi dövrü mətbu nəşrdə* iki dəfə dərc olunmalı, həm də ikinci dəfə yığıncağın keçirilməsi tarixinə ən gec 3 gün qalmış dərc olunmalıdır.

3. Kreditörlərin ilkin yığıncağı bu Qanunda müəyyən edilən qaydada keçirilir.

I I I f ə s i l

İFLAS PROSESİNƏ MƏHKƏMƏNİN İŞTİRAKI OLMADAN BORCLU MÜƏSSİSƏ TƏRƏFİNDƏN BAŞLANMASI

M a d d ə 1 4 . İ f l a s p r o s e s i n ə m ə h k ə m ə n i n i ş t i r a k ı o l m a d a n b a ş l a n m a s ı

Məhkəmənin iştirakı olmadan iflas prosesinə yalnız borclu müəssisə (borclu dövlət müəssisəsi olduğu halda həmçinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanı) tərəfindən qəbul olunmuş müvafiq qərara əsasən başlanıla bilər. Bu qərar qəbul olunduğu zaman ehtimal olunan əmlak inzibatçısı da təyin edilir. Həmin qərarın *qəbul edildiyi tarix* iflas prosesinə məhkəmənin iştirakı olmadan başlanmasının məqamıdır. ^[22]

Yuxarıda nəzərdə tutulanlar borclu müəssisə tərəfindən məhkəmə qaydasında iflas prosesinə başlanılmasını istisna etmir.

M a d d ə 1 5 . E h t i m a l o l u n a n i f l a s b a r ə s i n d ə k r e d i t ö r l a r ə b i l d i r i ş

1. Borclu müəssisə kreditörlərin yığıncağı barəsində kreditörlərə (borclu dövlət müəssisəsi olduğu halda həmçinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanına) bildiriş göndərir. Kreditörlərin yığıncağı borclu müəssisə tərəfindən iflas prosesinə başlamaq qərarının qəbul edildiyi gündən ən gec 21 gün ərzində keçirilməlidir.

2. Bildiriş:

- a) yığıncağın keçirilməsi tarixinə ən gec 14 gün qalmış poçt vasitəsilə (sifarişli məktubla) bütün məlum kreditörlərə göndərilməli;
- b) *rəsmi dövrü mətbu nəşrdə* iki dəfə dərc olunmalı, həm də ikinci dəfə yığıncağın keçirilməsi tarixinə ən gec 7 gün qalmış dərc olunmalıdır. ^[23]

3. Bildirişdə aşağıdakılar göstərilməlidir:

- a) ehtimal olunan əmlak inzibatçısının adı (adı, atasının adı, soyadı) və ünvanı;
- b) ehtimal olunan əmlak inzibatçısının borclunun təsərrüfat fəaliyyətinə dair kreditörlərə lazım gələ biləcək əsaslı məlumatı onlara pulsuz verəcəyi barədə bəyanatı.

M a d d ə 1 6 . M ə h k ə m ə n i n i ş t i r a k ı o l m a d a n b o r c l u m ü ə s s i s ə t ə r ə f i n d ə n i f l a s p r o s e s i b a ş l a n a r k ə n k r e d i t ö r l a r ı n i l k i n y ı ğ ı n c a ğ ı

1. Kreditörlərin ilkin yığıncağında borclunun müdiri kreditörlərə aşağıdakı məlumatları təqdim etməlidir:

a) bütün məlum kreditörlərin adı (adı, atasının adı, soyadı) və ünvanı, onlara məxsus hər hansı təminat barəsində məlumat;

b) borclunun əmlakı və passivləri haqqında məlumat;

c) borclunun maliyyə vəziyyətinin aydınlaşdırılması üçün kreditörlərə lazım gələ biləcək əlavə məlumat.

2. Kreditörlərin ilkin yığıncağında kreditörlər:

- a) iflas prosesinə başlamaq barəsində borclunun qərarını təsdiq etməli və borclunun müflis elan olunmasına dair

səsvermə keçirməlidirlər;

- b) ehtimal olunan əmlak inzibatçısının təyinatını təsdiq etməli və ya yeni əmlak inzibatçısını seçməlidirlər;
- c) bu Qanuna uyğun olaraq kreditorlar komitəsini seçə bilərlər.

3. Əgər borclu dövlət müəssisədirsə, əmlak inzibatçısı təsdiq edilərkən və ya seçilərkən bu barədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəyi nəzərə alınmalıdır.

4. Məhkəmənin iştirakı olmadan iflas prosesində kreditorların ilkin yığıncağında seçilən əmlak inzibatçısına dair tələblər və onun səlahiyyətləri bu Qanunun müddəalarına uyğun olmalıdır.

5. Kreditorların sonrakı yığıncaqları bu Qanuna müvafiq surətdə çağırılır və keçirilir.

6. Əmlak inzibatçısı və ya iflas prosesində maraqlı olan şəxslər bu fəslin müddəalarından irəli gələn hər hansı məsələnin həlli üçün müvafiq məhkəməyə müraciət edə bilərlər.

IV f ə s i l

BORCLUNUN İFLASI PROSESİNƏ BAŞLANMASININ VƏ MÜFLİS ELAN OLUNMASININ NƏTİCƏLƏRİ

M a d d ə 1 7 . İflas prosesinə başlanmasının nəticələri

1. Bu Qanunun tələblərinə uyğun olaraq iflas prosesinə başlanması məqamından etibarən borclu öz təsərrüfat fəaliyyətini həyata keçirmək və ya öhdəliklərini yerinə yetirmək məqsədi ilə, yaxud digər məqsədlərlə öz əmlakının hər hansı hissəsi barədə sərəncam verə bilməz. Bu cür sərəncamları borclu yalnız məhkəmənin, əmlak inzibatçısının və ya müvəqqəti əmlak inzibatçısının müvafiq icazəsi ilə qəbul edə bilər.

2. Müvəqqəti əmlak inzibatçısının təyin edilmədiyi hallarda borclu bu maddənin 1-ci bəndində göstərilmiş icazəni almadan:

a) iflas prosesinə başlanması məqamına qədər qüvvədə olmuş dərəcələr üzrə əmək haqqının ödənilməsini davam etdirə bilər;

b) əvvəllər göndərilmiş malların və ya göstərilmiş xidmətlərin haqqının ödənilməsi istisna olmaqla, mallarla və xidmətlərlə fasiləsiz təminat üçün zəruri olan cari xərclərinin ödənilməsini davam etdirə bilər;

c) tez xarab olan aktivlər barəsində sərəncam verə bilər və əmlakının dəyərini qoruyub saxlamaq üçün zəruri olan başqa tədbirləri görə bilər.

M a d d ə 1 8 . Borclunun müflis elan olunmasının nəticələri

1. Borclunun müflis elan olunmasının məqamları aşağıdakılardır:

a) borclunun müflis elan olunması haqqında məhkəmə qərarının qanuni qüvvəyə minməsi tarixi və ya;

b) bu Qanunun tələblərinə uyğun olaraq kreditorların ilkin yığıncağında borclu müəssisənin müflis elan olunması barədə müvafiq qərarın qəbul edilməsi tarixi.

2. Borclunun müflis elan olunması məqamından etibarən:

a) bütün məhkəmə araşdırmalarına və borcludan alınmalı məbləğlərin tutulması üçün digər hərəkətlərə son qoyulur;

b) borcluya qarşı tələblər yalnız bu Qanunda nəzərdə tutulan iflas prosesi çərçivəsində irəli sürülə bilər;

c) qanunvericiliyə zidd olmayan hallarda bu məqamdan əvvəl borclunun əmlakına dair çıxarılmış hər hansı məhkəmə qərarlarının icrası dayandırılır;

ç) əmlak inzibatçısı tərəfindən verilən səlahiyyətlər istisna olmaqla borclu müəssisənin müdiri bütün digər səlahiyyətlərini itirir;

d) borclu müəssisə öz əmlakı barəsində hər hansı sərəncam vermək və hərəkətlər etmək səlahiyyətlərini itirir.

V f ə s i l

ƏMLAK İNZİBATÇISI

M a d d ə 1 9 . Əmlak inzibatçısının təyin edilməsi şərtləri

1. Məhkəmə və ya kreditorlar tərəfindən fiziki və ya hüquqi şəxs, o cümlədən müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vəkil edilən orqan, habelə rezident və ya qeyri-rezident əmlak inzibatçısı təyin edilə bilər.

2. Borclu dövlət müəssisəsi olduqda əmlak inzibatçısının məhkəmə tərəfindən təyin edilməsi bu barədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəyi nəzərə alınmaqla həyata keçirilir.

3. Əmlak inzibatçısı təyin edilmək üçün fiziki şəxslər hökmən hüquq, təsərrüfat idarəçiliyi, iqtisadiyyat və ya mühasibat uçotu sahəsində müvafiq təhsilə, yaxud buna bərabər əməli təcrübəyə malik olmalıdırlar.

Törətdiyi cinayətlər ilə əlaqədar müəyyən vəzifələr tutmaq və ya müəyyən fəaliyyətlə məşğul olmaq hüququndan məhrum olma cəzasına məhkum olunmuş şəxslər (əgər bu cəzanın çəkilməsi müddəti müəyyən edilmiş qaydada bitməmişdirsə), eləcə də barəsində iflas prosesinə başlanmış şəxslər əmlak inzibatçısı təyin edilə bilməzlər.

4. Əmlak inzibatçısı təyin edilən şəxs təyinatını qəbul etməzdən əvvəl onu təyin edənlər qarşısında belə təyinatda şəxsi marağının olmadığını yazılı şəkildə bəyan etməlidir. Aşağıdakılar əmlak inzibatçısı seçilə bilməzlər:

a) borclunun müdiri və ya keçmiş müdiri, mülkiyyətçiləri, borcluları və ya kreditorları;

b) bu Qanunun 54-cü maddəsinə uyğun olaraq *borcluya aidyyəti olan* şəxslər. ^[24]

M a d d ə 2 0 . Əmlak inzibatçısının hüquqları

1. Əmlak inzibatçısı təyin edilmiş şəxs borclunun yeganə qanuni nümayəndəsi olur və bunla əlaqədar borclunun müdiri bu Qanunun 17-ci maddəsinə uyğun olaraq əmlak inzibatçısının ona verdiyi konkret səlahiyyətlər istisna olmaqla, öz səlahiyyətlərini həyata keçirə bilməzlər.

2. Bu Qanunun müvafiq müddəalarına uyğun olaraq məhkəmə tərəfindən təyin edilmiş əmlak inzibatçısının və kreditorlar tərəfindən təyin edilmiş əmlak inzibatçısının səlahiyyətləri eynidir.

3. Əmlak inzibatçısının səlahiyyətlərinə, onların şərhinə dair yaranmış mübahisələr əmlak inzibatçısının və ya

mübahisədə iştirak edən digər tərəfin müraciəti ilə qanunvericiliyə uyğun olaraq məhkəmə qaydasında həll olunur. Mübahisəni həll edən məhkəmə əmlak inzibatçısı tərəfindən borclu və ya borclunun əmlakı barəsində hər hansı konkret tədbirlər görülməsinə icazə verə və ya bunları qadağan edə bilər.

4. Əmlak inzibatçısının aşağıdakı hüquqları vardır:

a) borclunun *cari* təsərrüfat fəaliyyətini idarə etmək və bu məqsədlə borclunun adından əqdlər, o cümlədən müqavilələr, razılaşmalar və güzəştli sazişlər, *habelə borc (kredit) müqavilələri* bağlamaq və ya bağlanmış əqdlərin icrasını davam etdirmək;^[25]

b) borclunun rentabelli olmayan, borc öhdəliklərinin yaranmasına və ya artmasına səbəb ola bilən hər hansı əqdini, o cümlədən icra olunmamış müqavilələrini qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada ləğv etmək;

c) borclunun əmlakını təşkil edən aktivlərə sahiblik hüquqlarını borclunun adından əldə etmək və bu məqsədlə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada tələb oluna bilən hər hansı hərəkətləri həyata keçirmək;

ç) qanunvericilikdə, o cümlədən bu Qanunda müəyyən edilmiş qaydalara *və satış planına* uyğun olaraq borclunun əmlakını tamamilə və ya qismən satmaq, habelə bu cür aktivlərin satışı üçün nəzərdə tutulmuş bütün hərəkətləri etmək;^[26]

d) bu Qanunun XII fəslində müəyyən edilmiş növbəlilik qaydasında borcluya olan tələblərin aralıq ödənişlərini həyata keçirmək;^[27]

e) qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada borclunun əmlakının sığortalanmasına dair müvafiq tədbirlər görmək;

ə) borclunun təsərrüfat fəaliyyəti üçün zəruri olan su, enerji, istilik və sair təchizatının davam etdirilməsi üçün zəruri olan tədbirlər görmək;

f) qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada borclunun işçilərini işə götürmək (vəzifəyə təyin etmək) və işdən çıxarmaq (vəzifədən azad etmək);

g) zəruri hallarda özünün ayrı-ayrı funksiyalarının icrasının təmin edilməsi məqsədi ilə müqavilə əsasında digər mütəxəssislərin xidmətlərindən istifadə etmək;

ğ) zəruri hallarda öz səlahiyyətlərinin bir hissəsini yazılı şəkildə borclunun müdiriyyətinə vermək;

h) borclunun fəaliyyətinə dair hər hansı mühasibat kitablarını, habelə digər hesabatları və sənədləri tələb edib almaq;

x) borclunun təsərrüfat fəaliyyəti barəsində məlumatlara malik olan şəxslərdən müvafiq məlumatlar almaq;

ı) kreditörün və ya kreditörün komitəsinin yığıncaqlarını çağırmaq;

i) kreditörə mübahisələrin həlli üçün, habelə bu Qanunla nəzərdə tutulmuş digər hallarda məhkəməyə müraciət etmək;

j) qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada borclu və onun əmlakına dair hər hansı məhkəmə işlərində iştirak etmək;

k) öz təyinatına xitam vermək və bu barədə ərizə ilə onu təyin edənlərə müraciət etmək;

q) yuxarıda göstərilən səlahiyyətləri həyata keçirmək üçün qanunvericiliyə zidd olmayan hər hansı digər hərəkətləri etmək.

M a d d ə 21 . Əmlak inzibatçısının vəzifələri

Əmlak inzibatçısı:

a) təyin edildikdən sonra dərhal bu barədə borcluya bildiriş göndərməli və borclunun iflası və özünün təyin edilməsi barədə *rəsmi dövrü mətbu nəşrdə* azı 7 günlük fasilə ilə iki dəfə elan dərc etdirməlidir;

b) təyin edildikdən sonra ən qısa müddətdə borclunun əmlakının mühafizəsi və onun fəaliyyətinə nəzarət edilməsi üçün tədbirlər görməlidir;

c) borclunun maliyyə vəziyyətini təhlil etməli, belə təhlil nəticəsində aşkar olunmuş yalandan və ya qəsdən müflis elan olunmanın əlamətlərinin mövcudluğu barəsində öz rəyini müvafiq məhkəməyə təqdim etməlidir;

ç) köməyindən istifadə etməyi lazım bildiyi istənilən ekspertləri cəlb etməklə borclunun *aktivlərinin inventarizasiyasını aparmalı və onları qiymətləndirməlidir*;^[28]

d) bu Qanunun müvafiq müddəalarına əsasən fəaliyyət göstərərək borclunun əmlakının (əmlakın bir hissəsinin), o cümlədən bu Qanunun tələblərinə müvafiq surətdə təminatlı kreditora məxsus təminatın satışı zamanı kreditörün kommersiya mənafeələrini qorumaqla mümkün olan ən yaxşı satış qiymətinə nail olmalıdır;

e) borclu tərəfindən göndərilən sənədlərin (məktub, hesabfaktura və nail olmaları) məzmununda onun iflas prosesində olduğunu göstərən konkret məlumatın hər dəfə əks olunmasını, o cümlədən belə sənədlərdə borclunun adının yanında mütərizədə "iflas prosesində olan" ifadəsinin yazılmasını təmin etməlidir;

ə) bu Qanunun VII fəslinə əsasən borclu ilə kreditör arasında saziş bağlanmasının məqsədəuyğunluğunu qiymətləndirməli və bu cür sazişin kreditörün mənafeələrinə uyğun gəlib-gəlmədiyini barədə kreditörlərə və məhkəməyə məlumat verməlidir;

f) əgər iflas prosesinin bu və ya digər məqamında əmlak inzibatçısı bu Qanunun XII fəslinin müddəalarına uyğun olaraq borclunun əmlakının satılmasını və satış pulunun müvafiq olaraq bölünməsinə kreditörün mənafeələrinə daha uyğun olduğunu hesab edərsə və əgər həmin məqamda bu Qanunun VII fəslinə müvafiq surətdə kreditörə hər hansı saziş qüvvədə deyilsə və belə sazişin bağlanacağı barədə əsaslı ehtimallar yoxdursa, o, borclunun əmlakını satmaq və satış pulunu bölüşdürmək üçün *satış planını hazırlamalı, onun təsdiqi üçün kreditörün yığıncağını çağırmalı və təsdiq edilmiş satış planına uyğun olaraq* tədbirlər görməlidir;^[29]

g) kreditörün tələblərinin məbləği göstərilməklə onların siyahısını tərtib etməli və bu Qanunun IX fəslinə uyğun olaraq kreditörün tələblərinin reyestrini hazırlamalıdır;

ğ) tam əsaslı olmayan hər hansı tələbə və ya onun məbləğinə etiraz etməlidir;

h) borcluya qaytarılmalı borcların alınması üçün tədbirlər görməlidir;

x) kreditörə bağlanmış hər hansı sazişi müvafiq məhkəmənin təsdiqinə verməlidir;

ı) bu Qanunun XIII-XV fəsilərinə uyğun olaraq borclu tərəfindən bağlanmış əqdləri, borclunun müdiri və rəhbər

işçilərinin fəaliyyətini (aktlarını) yoxlamalı, bu yoxlamaların nəticələri ilə əlaqədar məhkəməyə və digər səlahiyyətli dövlət orqanlarına müvafiq müraciətlər etməlidir;

i) zərurət olduğu qüvvədə olan qanunvericiliyə zidd olmayan hallarda və orada müəyyən edilmiş qaydada işçiləri işdən çıxarmalıdır;

j) bu Qanunun tələblərinə uyğun olaraq öz fəaliyyəti barəsində kreditorlara və məhkəməyə müvafiq hesabatlar təqdim etməlidir;

k) təyinat müddət i ərzində borclunun işlərinin vəziyyəti barəsində əldə etdiyi bütün məlumatın məxfiliyini kreditorların mənafevi üçün qoruyub saxlamalıdır;

m) qanunvericiliyə zidd olmayan və bu Qanunda göstərilmiş hər hansı digər hərəkətləri həyata keçirməlidir.

M a d d ə 2 2 . Borclunun sahibliyində olan üçüncü şəxslərin aktivləri

Borclunun sahibliyində onun əmlakına aid olmayan aktivlər varsa, əmlak inzibatçısı bu barədə həmin aktivlərin mülkiyyətçisinə bildiriş göndərir. Aktivlərin mülkiyyətçisi bildirişi aldıqdan sonra ən gec bir ay ərzində həmin aktivləri əmlak inzibatçısından qəbul etməlidir. Bu şərt yerinə yetirilmədikdə aktivlərin saxlanması və qorunması xərclərinin hamısını həmin andan onların mülkiyyətçisi çəkməlidir. Göstərilən xərclər borclu tərəfindən çəkilərsə, onlar borclunun xeyrinə həmin aktivlərdən tutma yolu ilə ödənilir. Əgər əmlak inzibatçısı bu aktivlərin saxlanması və qorunması dəyərinin təxminən onların satış dəyərinə bərabər olduğunu müəyyən etsə, həmin aktivləri istənilən vaxt sata bilər.

M a d d ə 2 3 . Təhlükə törədən aktivlər

Əgər əmlak inzibatçısı borclunun əmlakının bir hissəsini təşkil edən hər hansı aktivlərin əhali üçün yüksək təhlükə mənbəyi olduğunu müəyyən edərsə, əhalinin bu cür təhlükədən qorunması üçün tələb edilən vəsaitin təxmini məbləğini hesablamalıdır. Bu halda həmin məbləğlərin hamısı əmlak inzibatçısının əmək haqqının və xərclərinin bir hissəsi kimi nəzərdən keçirilir və eyni növbəlik qaydasında ödənilir, həm də bu zaman əmlak inzibatçısı həmin aktivlərin təhlükəsiz vəziyyətə gətirilməsi və ya təhlükənin sonuqdurulması üçün bütün lazımı tədbirləri görür.

M a d d ə 2 4 . Borclunun müqavilə əsasında digər şəxslərin sahibliyində olan aktivləri barəsində əmlak inzibatçısının hüquqlarının məhdudlaşdırılması

1. Əmlak inzibatçısı borclunun əmlakının bir hissəsini təşkil edən və hər hansı müqavilənin şərtlərinə əsasən üçüncü şəxsin sahibliyinə verilən əmlakın müqavilədə nəzərdə tutulan müddət bitməmiş borcluya qaytarılmasını tələb edə bilməz. Belə halda əmlak inzibatçısının, yuxarıda göstərilən müqavilədə başqa qayda nəzərdə tutulmayıbsa, borcluya (onun əmlakına) aid *mühasibat uçotu sənədləri* ilə tanış olmaq və onların surətlərini çıxarmaq hüququ vardır. ^[30]

2. Əmlak icarə müqaviləsinə əsasən digər şəxsin sahibliyindədirsə, əmlak inzibatçısı:

a) əmlakı həmin şəxsə sata bilər;

b) icarə müqaviləsi müddətinin sonunda əmlakı qaytarmaq hüququnu icarə müddəti ərzində icarə haqlarını almaq hüququ ilə birlikdə hər hansı üçüncü şəxsə sata bilər;

c) qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada icarə müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi üçün məhkəməyə müraciət edə bilər.

Maddə 24-1. Borclunun aktivlərinin satılması ^[31]

Dəyəri borclunun aktivlərinin 5 faiz və daha çox hissəsini təşkil edən aktivlərin satılması əmlak inzibatçısı tərəfindən hazırlanan və bu Qanunun 48-ci maddəsinin 5-ci hissəsində müəyyən edilmiş qaydada kreditorların yığıncağında təsdiq edilən satış planına uyğun olaraq açıq hərrac yolu ilə və ya bu Qanunun 26-cı maddəsində müəyyən edilmiş hallar olduqda digər üsullarla həyata keçirilir. Dəyəri borclunun aktivlərinin 5 faiz və daha çox hissəsini təşkil edən aktivlərin satış planına daxil edilmədən satılmasına yol verilmir. Dəyəri borclunun aktivlərinin 5 faizindən az hissəsini təşkil edən aktivlərin satılması əmlak inzibatçısı tərəfindən bu Qanunun tələbləri nəzərə alınmaqla kreditorlar yığıncağının razılığı olmadan həyata keçirilə və ya satış planına daxil edilməsi təklif edilə bilər. ^[32]

M a d d ə 2 5 . Borclunun aktivlərinin açıq hərrac yolu ilə satılması

1. Bu Qanunun V fəslində nəzərdə tutulmuş istisnalarla, əgər məhkəmə hər hansı konkret halda başqa sərəncam verməzsə, borclunun əmlakının bir hissəsini təşkil edən aktivlərin hamısı açıq hərrac yolu ilə satılır. *Borclunun aktivlərinin açıq hərrac yolu ilə satılması bu Qanunun 18-ci maddəsinin 1-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş borclunun müflis elan olunması məqamından 30 gündən gec olmayaraq keçirilir.* ^[33]

2. Əmlak inzibatçısı hərracı özü təşkil edə bilər və ya bunun üçün lazımı ixtisası olan üçüncü şəxslə müqavilə bağlaya bilər.

3. Borclunun mülkiyyətinə daxil edilmiş əmlakın başlanğıc qiymətini əmlak inzibatçısı bu Qanuna uyğun olaraq həmin əmlakın qiymətləndirilməsinə müvafiq surətdə müəyyənləşdirir. Əmlak kreditorları kommersiya mənafeələrinə daha uyğun qiyməti təklif etmiş alıcıya satılmalıdır.

4. Əmlak inzibatçısı ilə alıcı arasında başqa qayda haqqında əldə olunmuş razılıq istisna olmaqla, borcluya məxsus əmlakın hamısının və ya bir hissəsinin hər hansı alıcısı əmlakın satış qiymətini hərracın keçirildiyi tarixdən sonra 7 gündən gec olmayaraq ödəməlidir. Satış qiyməti alıcı tərəfindən həmin müddət ərzində ödənilmədikdə, əmlak inzibatçısının əmlakın həmin hissəsini hər hansı üçüncü şəxsə satmağa və öhdəliyini yerinə yetirməmiş alıcıdan aşağıdakılarla bağlı ziyanının əvəzini almağa ixtiyarı vardır: ^[34]

a) yenidən təşkil edilən satışın dəyəri; və

b) hərracda təklif edilmiş qiymətlə sonrakı satış zamanı müəyyən edilmiş qiymət arasındakı fərq.

5. Borclunun əmlakının hamısı və ya hər hansı bir hissəsi hərracda satılmadıqda, əmlak inzibatçısı həmin əmlakı ən münasib olan yüksək qiymətlə hər hansı şəkildə sata bilər və hər bir belə satış zamanı əmlakın bütün tərkib hissələri əmlak inzibatçısının məhkəməyə təqdim etdiyi hesabatlarda müfəssəl göstərilməlidir.

6. Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı dövlət müəssisələrinin aktivlərinin satışı üçün başqa qayda nəzərdə tuta bilər.

M a d d ə 26 . Borclunun aktivlərinin digər üsullarla satılması

Əmlak inzibatçısı aşağıdakı hallarda borclunun əmlakından olan aktivləri açıq hərrac yolu ilə deyil, başqa üsulla sata bilər:

- aktivlərin dərhal satılmaması onların vəziyyətinin pisləşməsi üçün ciddi təhlükə yaratdıqda;
- kreditorların yığıncağının* əsaslı qənaətinə görə, aktivlərin dərhal satılmaması, onların bazar dəyərini xeyli azalda bildikdə;
- hərrac yolu ilə satışın xərcləri kreditorların tələblərinə mütənasib olmadıqda;
- bu Qanunun VII fəslinə uyğun olaraq məhkəmə tərəfindən təsdiq edilmiş kreditorlarla sazişin şərtlərində bu cür satış nəzərdə tutulduqda;
- kreditorların yığıncağının* əsaslı qənaətinə görə, bu cür satış kreditorlar üçün daha sərfəli olduqda;
- məhkəmə müvafiq qərarı ilə satışın üsulunu müəyyən etdikdə.

M a d d ə 27 . Əmlak inzibatçısının kreditorlar qarşısında hesabatı

1. Təyin olunmasından ən azı 14 gün sonra əmlak inzibatçısı hesabat hazırlayıb kreditorlara təqdim edir. Hesabatda müvafiq olaraq aşağıdakılar göstərilir:

- borclu müəssisəyə aid halda:

borclunun sonuncu hesabat tarixinə olan *maliyyə hesabatları*;

mənfəətin və itkilərin hesabı;

kreditorların tələblərini ödəmək üçün mövcud pul vəsaitinin axını barəsində məlumat;

hesabların alınma maddələri üzrə bölgüsü və borclunun etibarsız aktivləri barəsində məlumat;

- istər borclu müəssisəyə, istərsə də fərdi borcluya aid halda:

iflas prosesinə başlananadək kreditorlarla aparılmış hesablaşmalar haqqında məlumat.

2. *Kreditorun (kreditorların) hesabatla bağlı və ya borclunun hesabatda göstərilməyən əmlakı, habelə əmlak inzibatçısının fəaliyyətinə dair hər hansı məsələ ilə bağlı əmlak inzibatçısına sorğu göndərmək hüququ vardır. Əmlak inzibatçısı sorğunun daxil olduğu müddətdən 3 iş günündən gec olmayaraq onu cavablandırmalıdır.*

M a d d ə 28 . Əmlak inzibatçısının məhkəmə qarşısında hesabatı

1. Təyin olunmasından ən azı 14 gün sonra əmlak inzibatçısı məhkəməyə öz fəaliyyəti barəsində hesabat təqdim edir. Hesabatda aşağıdakılar göstərilir:

- əmlak inzibatçısının fəaliyyətinə dair hesabat;
 - maliyyə hesabatları*, o cümlədən balans dəyəri üzrə aktivlərin siyahısı;
 - kreditorların tələblərinin ilkin reyestri və əmlak inzibatçısının həmin tələblərə verdiyi dəyərin pulla ifadəsi, habelə ödənilmiş tələblərin məbləğləri;
 - əmlak inzibatçısına ödənilən haqq və xərclər barəsində məlumat;
 - kreditorların bütün tələbləri ödənildikdən sonra qalan vəsaitdən istifadəyə dair hesabat;
 - borclu müəssisənin müdirinin hər hansı qanuna zidd hərəkəti və ya bağladığı əqdər barəsində müfəssəl məlumat;
 - fərdi borcluya dair müəyyən edilməli şərtlər, habelə iflas prosesinin xitamınadək keçməli olan müddət haqqında tövsiyələr;
 - əmlak inzibatçısının qənaətinə görə, məhkəməyə lazım ola bilən digər məlumat.
2. Əmlak inzibatçısının bu maddənin 1-ci bəndinin "e" yarımbəndində nəzərdə tutulmuş tövsiyələri aşağıdakılardan ibarət ola bilər:

- borclu öz gəlirinin bir hissəsini əmlak inzibatçısının hesabına köçürməlidir;
- borclu müəyyən öhdəliklər (alimentlər və s.) üzrə ödənişi tam həyata keçirməlidir.

3. Əmlak inzibatçısı sonrakı hesabatlarını məhkəməyə *2 (iki) aylıq fasilə ilə və ya məhkəmənin müəyyən etdiyi daha qısa müddətdə* təqdim edir.

4. Əmlak inzibatçısının vəsatətinə əsasən bu Qanunun 27-ci maddəsində və bu maddədə nəzərdə tutulmuş 14 günlük müddət məhkəmə tərəfindən ən çoxu bir ayadək uzadıla bilər.

M a d d ə 29 . Əmlak inzibatçısına ödənilən haqq və xərclər

1. Əmlak inzibatçısının əmək haqqı və xərcləri bu Qanunun XII fəslində müəyyənləşdirilmiş növbəlik siyahısına müvafiq surətdə ödənilir.

2. Əmlak inzibatçısının saxlanması ilə bağlı xərclər kreditorlar ilə əmlak inzibatçısı arasında sazişlə, bu cür saziş olmadıqda isə məhkəmə tərəfindən müəyyənləşdirilir.

M a d d ə 30 . Əmlak inzibatçısının istefası, vəzifədən kənarlaşdırılması və dəyişdirilməsi

1. Bu Qanunun 2-ci maddəsində göstərilmiş şəxslərdən hər hansı birinin müraciəti ilə və buna kifayət qədər əsas olduqda məhkəmə müvafiq qərarı ilə bu Qanunda nəzərdə tutulmuş vəzifələrini yerinə yetirməyən əmlak inzibatçısını vəzifədən kənarlaşdırır və onu bu Qanunun 19-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq tələblərə uyğun gələn başqa şəxslə əvəz edə bilər.

2. Əmlak inzibatçısı həmçinin kreditorların bu Qanunun XI fəslinə müvafiq surətdə çağırılan yığıncağında vəzifədən kənarlaşdırıla və dəyişdirilə bilər.

3. Əmlak inzibatçısı həmçinin istefa ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edə bilər. Məhkəmə həmin ərizəni təmin etdikdə əmlak inzibatçısının əvəzinə başqa şəxs təyin etməlidir.

4. Əmlak inzibatçısının əvəzi təyin olunmuş şəxs öz təyinatı barədə *dərhal* bütün kreditorlara bildiriş göndərməlidir.

M a d d ə 31 . Əmlak inzibatçısının fəaliyyətinə mane olunmasına yolverilməzliyi və əmlak inzibatçısının məsuliyyəti

1. Bu Qanuna müvafiq surətdə öz vəzifələrini yerinə yetirən əmlak inzibatçısının fəaliyyətinə müdaxilə edilməsinə və ya mane olunmasına yol verilmir. Həmin hərəkətlərin törədilməsində təqsiri olan şəxslər qanunvericilikdə və bu Qanunda müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyətə cəlb oluna bilərlər.

2. Əmlak inzibatçısının ona mane olan şəxslər barəsində ərizəsi məhkəmə tərəfindən təmin edildikdə müvafiq məhkəmə aktında həmin şəxslərə və ya müvafiq dövlət orqanlarına zəruri göstərişlər verilə bilər.

3. Əmlak inzibatçısı onun fəaliyyəti nəticəsində mülkiyyətçiyə və ya borcluya, yaxud hər hansı kreditora dəymiş ziyana görə qüvvədə olan qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyır.

VI f ə s i l

MÜVƏQQƏTİ ƏMLAK İNZİBATÇISI

M a d d ə 3 2 . Müvəqqəti əmlak inzibatçısının təyin edilməsi

1. Bu maddənin müddəaları nəzərə alınmaqla, bu Qanunun 2-ci maddəsində göstərilmiş şəxslərin hər hansı birinin müraciəti ilə məhkəmə borclunun müflis elan olunması məqamınadək istənilən vaxt müvəqqəti əmlak inzibatçısını təyin edə bilər.

2. Müvəqqəti əmlak inzibatçısı yalnız iflas prosesinə məhkəmənin iştirakı ilə başlanıldığı hallarda təyin edilə bilər.

3. Müvəqqəti əmlak inzibatçısının təyin edilməsi aralıq tədbir kimi aşağıdakı məqsədlərlə həyata keçirilir:

a) borclunun əmlakını təşkil edən aktivlərin həmin borclunun müflis elan olunmasına qədər hüquqa zidd qaydada özgəninkiləşdirilməməsinin təmin edilməsi;

b) borclunun vəziyyətinin ilkin maliyyə təhlilinin aparılması.

4. Müvəqqəti əmlak inzibatçısının təyin edilməsinin meyarları əmlak inzibatçısı təyin edilməsinin meyarları ilə eynidir.

5. Borclunun əmlakını təşkil edən aktivlərin salamatlığı barəsində hər hansı şübhə yarandıqda məhkəmə müvəqqəti əmlak inzibatçısı təyin etməlidir.

6. Müvəqqəti əmlak inzibatçısının təyin edilməsi barədə ərizəyə məhkəmədə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada və müddətlərdə, lakin 3 gündən gec olmayaraq baxılır.

7. Müvəqqəti əmlak inzibatçısı təyin edildikdən sonra borclu müflis elan olunmasa, müvəqqəti əmlak inzibatçısının təyin olunması barədə məhkəməyə müraciət etmiş tərəf onun haqqını və bütün xərclərini, habelə müvəqqəti əmlak inzibatçısının təyin edilməsi nəticəsində borclunun məruz qaldığı bütün itkilərin əvəzini ödəməlidir. Borclu müflis elan olunduqda müvəqqəti əmlak inzibatçısının haqqı və xərcləri əmlak inzibatçısının haqqı və xərcləri kimi bu Qanunun XII fəslində müəyyən edilmiş qaydaya uyğun olaraq birinci növbədə ödənilir.

8. Borclunun əmlakını təşkil edən aktivlər üçün ciddi təhlükənin yaranması haqqında məlumat əldə edildikdə məhkəmə borclunun izahatını almadan müvəqqəti əmlak inzibatçısını qiyabi təyin edə bilər. Belə hallarda borclu bu cür təyinat barəsində bildirişi aldıqdan sonra 7 gün ərzində məhkəməyə bu barədə etiraz edə bilər. Bu zaman borclunun ərizəsinə bu maddənin 6-cı bəndində nəzərdə tutulmuş qaydada baxılır.

M a d d ə 3 3 . Müvəqqəti əmlak inzibatçısının səlahiyyətləri

1. Müvəqqəti əmlak inzibatçısı təyin edildikdə borclunun müdirinin səlahiyyətləri qüvvədən düşür. Müvəqqəti əmlak inzibatçısı təyin edənə müvafiq qərarında başqa qayda nəzərdə tutulmadıqda o, əmlak inzibatçısına məxsus olan eyni səlahiyyətlərə malikdir.

2. Borclunun müdiri müvəqqəti əmlak inzibatçısı ilə əməkdaşlıq etməli və borclunun bina və otaqlarına daxil olması, aktivləri, bank hesabları və sənədləri ilə işləməsi üçün hər cür şərait yaratmalıdır. Borclu qarşısında hər hansı öhdəlikləri olan bütün şəxslər (o cümlədən auditorlar və kredit təşkilatları) eyni öhdəlikləri müvəqqəti əmlak inzibatçısı qarşısında da daşıyırlar.

3. Müvəqqəti əmlak inzibatçısı borclunun tam və ya qismən təftişinin keçirilməsi barədə göstəriş verə bilər.

4. Müvəqqəti əmlak inzibatçısı əldə etdiyi kommersiya məlumatının məxfiliyini qorumaq və bu məlumatdan yalnız öz səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə istifadə etməlidir.

5. Müvəqqəti əmlak inzibatçısı zəruri hallarda borclunun müdirinin borclunun binasına daxil olmaması barədə sərəncam verə bilər.

6. Müvəqqəti əmlak inzibatçısının səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsinə mane olan şəxslər bu Qanunda nəzərdə tutulmuş əsaslarla müvafiq məsuliyyətə cəlb edilə bilərlər.

7. Müvəqqəti əmlak inzibatçısının səlahiyyət müddəti ərzində borcluya və ya onun əmlakına dair iddialar məhkəmədə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada baxıla bilər.

8. Müvəqqəti əmlak inzibatçısı təyin edildikdə o, borclunun maliyyə vəziyyətinin ilkin təhlilini aparır. Bu məqsədlə, habelə borclunun əmlakının mühafizəsi məqsədi ilə müvəqqəti əmlak inzibatçısı borclunun müdirindən (səbiq müdirindən), yaxud borclunun təsərrüfat fəaliyyətinə aid məlumatlara və ya sənədlərə malik ola bilən hər hansı şəxsdən müvafiq məlumatları və ya sənədləri ala bilər.

9. Müvəqqəti əmlak inzibatçısı öz səlahiyyətləri və onların həyata keçirilməsi qaydası barəsində göstərişlər almaq üçün istənilən vaxt məhkəməyə müraciət edə bilər.

M a d d ə 3 4 . Müvəqqəti əmlak inzibatçısının təyinat müddəti

1. Müvəqqəti əmlak inzibatçısı təyin edildikdən sonra 14 gün ərzində borclunun maliyyə vəziyyəti barədə məhkəməyə hesabat təqdim etməlidir. Məhkəmə bu Qanunun 11-ci maddəsinə müvafiq surətdə hər hansı qərar çıxararkən müvəqqəti əmlak inzibatçısının hesabatını nəzərə alır.

2. Müvəqqəti əmlak inzibatçısının təyinatına aşağıdakı halların hər birində xitam verilir:

a) əmlak inzibatçısı təyin edildikdə;

b) bu barədə bu Qanunun 2-ci maddəsində göstərilmiş şəxslərdən hər hansı birinin müvafiq müraciəti məhkəmə tərəfindən təmin edildikdə;

c) bu Qanunun 30-cu maddəsinə uyğun olaraq müvəqqəti əmlak inzibatçısı istefa verdikdə, vəzifədən kənarlaşdırıldıqda və ya dəyişdirildikdə.

3. Bu Qanunun 31-ci maddəsinin müddəaları müvəqqəti əmlak inzibatçısına da şamil edilir.

VII f ə s i l

KREDİTORLAR İLƏ BARIŞIQ SAZIŞI

M a d d ə 3 5 . Kreditorlar ilə barışıq sazişi bağlanmasına dair ümumi müddəalar

1. İflas haqqında iş üzrə icraatın qurtarması məqsədilə borclu ona ödənişlər üçün möhlət vermək, ödənişləri hissələrə bölmək

və borcları güzəşt etmək imkanı verən barışıq sazişi bağlamaq təklifi ilə kreditora müraciət edə bilər.

2. Kreditör ilə sazişlə iflas prosesinə hansı qaydada başlanıldığından asılı olmayaraq iflas prosesi çərçivəsində bağlana bilər.

3. İflas prosesinə məhkəmənin iştirakı ilə başlanıldıqda əmlak inzibatçısı bu Qanunun 21-ci maddəsinə uyğun olaraq kreditör ilə saziş bağlanması imkanını nəzərdən keçirməli və həmin sazişin onların mənafeələrinə uyğun olub-olmaması barədə kreditora və məhkəməyə hesabat verməlidir.

4. İflas prosesinə məhkəmənin iştirakı olmadan başlanıldıqda ehtimal olunan əmlak inzibatçısı ilə birlikdə fəaliyyət göstərən müdir kreditörün ilkin və ya hər hansı sonrakı yığıncağında kreditör ilə saziş bağlamaq təklifini irəli sürə bilər. Bu halda saziş yalnız bütün kreditörün razılığı əsasında bağlana bilər. Kreditörə hətta biri bu sazişlə razılaşmadıqda borclunun iflası haqqında iş ümumi qaydada davam etdirilir.

5. Barışıq sazişi bağlanarkən büdcəyə vergilər və qeyri-vergi ödənişləri üzrə qalıqların təxirə salınmasına, hissə-hissə ödənilməsinə, cəmləşdirilməsinə, habelə məcburi dövlət sosial *siğorta haqları*, *işsizlikdən siğorta haqları* və *icbari tibbi siğorta haqları* üzrə ödənişlərə və artıq alınmış məbləğlərin qaytarılmasına yalnız qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hallarda və qaydada yol verilir. [\[41\]](#)

Maddə 36. Kreditör ilə barışıq sazişi bağlamaq təklifləri

1. Kreditör ilə sazişin forması bu Qanunla məhdudlaşdırılmır və onun məzmununa aşağıdakı müddəalar daxil edilə bilər:

- borclu müəssisənin strukturunun və ya borclunun fəaliyyətinin yenidən təşkili üçün əsas götürülən müddəalar;
- borclunun əmlakının hamısının və ya hər hansı hissəsinin, o cümlədən səhmlərinin satılması və ya verilməsi haqqında müddəalar;
- hər hansı təşkilati-hüquqi formalı yeni müəssisənin yaradılması haqqında müddəalar;
- təminatlı kreditörün tələblərinin hamısının və ya bir hissəsinin birdəfəlik və ya hissə-hissə ödənilməsinə nəzərdə tutulan müddəalar.

2. Borclu və (və ya) əmlak inzibatçısı (ehtimal olunan əmlak inzibatçısı) kreditör ilə saziş bağlamaq təklifini irəli sürmək istədikdə:

a) saziş layihəsinin qəbul olunması üçün kreditörün yığıncağını çağırır;

b) bütün kreditörə aşağıdakılar göndərilməlidir:

kreditör ilə sazişin layihəsi;

[\[42\]](#) **mühasibat balansı ilə birlikdə ilkin** maliyyə hesabatı və kreditora çatması məbləğlər göstərilməklə bütün kreditörün siyahısı;

kreditörün yığıncağının keçirilməsi vaxtı, tarixi və yeri barəsində bildiriş.

3. Sazişlə əlaqədar kreditörün yığıncağı bu maddənin 2-ci bəndində göstərilmiş sənədlərin kreditora göndərildiyi tarixdən etibarən 28 gündən gec olmayaraq, lakin həmin tarixdən 14 gündən tez olmayaraq keçirilməlidir.

4. Kreditörün yığıncağında borclu maliyyə məlumatının kreditör üçün tam aşkarlığını təmin etməlidir.

5. Kreditörün sazişlə əlaqədar çağırılmış yığıncağında kreditör səsvermə yolu ilə:

a) təklif olunan saziş layihəsini qəbul edə bilər və ya;

b) digər sazişin və ya düzəlişlər edilmiş sazişin qəbulunu təklif edə bilər və ya;

c) təklif olunan sazişi rədd edə bilər.

6. Əgər əmlak inzibatçısının (ehtimal olunan əmlak inzibatçısının) mülahizəsinə görə, düzəlişlər edilmiş saziş onun təklif etdiyi sazişdən mahiyyətə fərqlənmirsə, onda kreditör həmin yığıncaqda düzəlişlər edilmiş saziş barəsində səsvermə keçirə bilər. Əgər əmlak inzibatçısının (ehtimal olunan əmlak inzibatçısının) mülahizəsinə görə, düzəlişlər edilmiş saziş təklif olunan sazişdən xeyli fərqlənsə, onda kreditör bu Qanuna uyğun olaraq kreditörün növbəti yığıncağı çağırılana qədər düzəlişlər edilmiş saziş barəsində səs verə bilməz.

7. Kreditörün sazişlə əlaqədar çağırılmış yığıncağının qərarları bu Qanunun XI fəslində nəzərdə tutulmuş qaydada qəbul edilə bilər.

Maddə 37. Kreditör ilə barışıq sazişinin məhkəmə tərəfindən təsdiqi

1. Kreditör ilə hər hansı barışıq sazişi bu fəsilə uyğun olaraq kreditör tərəfindən qəbul edildikdən sonra məhkəmə tərəfindən də təsdiq edilə bilər.

2. Əmlak inzibatçısı kreditör ilə hər hansı belə sazişin təsdiqi üçün kreditörün sazişlə əlaqədar yığıncağının keçirildiyi gündən etibarən 7 gündən gec olmayaraq məhkəməyə müraciət etməlidir. Məhkəmə bu cür ərizəyə *10 (on) gün müddətində* baxır. [\[43\]](#)

3. Bu cür sazişlə mənafeələrinə toxunulan şəxs məhkəmədə həmin sazişin təsdiqi barədə ərizəyə baxılması dövründə və ya baxılmazdan əvvəl onun şərtlərinin özü üçün ədalətsiz şərtlər olduğuna əsaslanaraq həmin sazişin dəyişdirilməsi və ya rədd edilməsi üçün məhkəməyə müraciət edə bilər. Məhkəmə öz iclasında sazişin təsdiq olunmasına etiraz edən hər bir kreditörün dinləməlidir.

4. Əgər məhkəmə bu fəslin bütün tələblərinin yerinə yetirildiyinə əmin deyildirsə, kreditör ilə sazişi təsdiq edə bilməz.

5. Məhkəmə həmin sazişi təsdiq etmədikdə müvafiq qərarında onun (düzəlişlər edilmiş sazişin) kreditörün əlavə yığıncağında müzakirə edilməsinə dair göstəriş verə bilər.

6. Kreditör ilə saziş onların yığıncağında qəbul olunduqdan və məhkəmə tərəfindən təsdiq edildikdən sonra yığıncaq haqqında bildiriş almış bütün kreditörün həmin sazişi qəbul edib-etməməsindən, habelə kreditörün yığıncağında iştirak edib-etməməsindən asılı olmayaraq onlar üçün məcburi qüvvəyə malik olur.

7. Əmlak inzibatçısı sazişin icrasına nəzarət edir. Bununla yanaşı, əmlak inzibatçısı sazişin şərtlərini nəzərə almaqla nəzarət səlahiyyətlərini lazım bildikdə başqa şəxslərə, o cümlədən borclunun müdirinə verə bilər.

8. Kreditör ilə sazişə görə əmlak inzibatçısının sazişdə nəzərdə tutulmuş məbləğdə haqqını borclu ödəyir.

Maddə 38. Təminatlı kreditör, bir növbənin kreditör və sazişin əleyhinə səs vermiş kreditör arasında qarşılıqlı münasibətlər

1. Kreditör ilə saziş təminatlı kreditörün, habelə bu Qanunun XII fəslində müəyyən edilmiş birinci, ikinci və ya üçüncü növbənin kreditörünün hüquqlarını, buna onlar razılıq verdikləri hallar istisna olmaqla, pozmamalıdır.

2. Qarşılıqlı razılaşmalar əldə edildikdə kreditör ilə saziş eyni növbənin kreditörünün növbəsini dəyişdirə bilər.

3. Təklif olunan sazişin əleyhinə səs vermiş, yaxud səsvermədə iştirak etməmiş kreditorların hüquqları təklif olunan sazişin lehinə səs vermiş kreditorların hüquqları ilə bərabər, növbəlik çərçivəsində (*borclunun iflas prosesinin başa çatacağı halda əldə edəcəklərindən az olmamaqla*) təmin edilir. ^[44]

M a d d ə 39 . Barışıq sazişin etibarsız sayılması və ya xitam verilməsi

1. Borclu balansda öz əmlakını düzgün göstərmədikdə, saziş bağlanarkən müvafiq qanunvericilik və başqa şəxslərin hüquqları pozulduqda kreditorların hər hansı biri barışıq sazişini mübahisələndirə bilər. ^[45]

Barışıq sazişinin etibarsız sayıldığı hallarda borclu müəssisənin həmin saziş bağlananaqədək mövcud olan maliyyə öhdəlikləri bərpa edilir.

2. Əmlak inzibatçısı və ya başqa şəxs kreditorlar ilə sazişin öz şərtlərinə müvafiq surətdə icra olunmadığına dair məhkəməyə sübut təqdim etdikdə məhkəmə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada kreditorlar ilə sazişi ləğv edə bilər və əmlak inzibatçısına məhkəmənin göstərdiyi tədbirləri həyata keçirmək barəsində göstəriş verə bilər. Bu cür tədbirlər aşağıdakılar da ola bilər:

- a) bu Qanunun XII fəslinə uyğun olaraq borclunun əmlakının dərhal satılması və satış pulunun bölüşdürülməsi;
- b) kreditorlarla başqa sazişin bağlanılmasına cəhd göstərilməsi.

3. Borclu tərəfindən sazişin şərtlərinin yerinə yetirilməməsi, yaxud kreditorlarla sazişin əsliində ödəmə qabiliyyəti olan borclu tərəfindən bağlanması ilə əlaqədar kreditorlara ziyan dəyməsi borclunun müdirinin qüvvədə olan qanunvericilikdə və bu Qanunda nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyətə cəlb edilməsinə səbəb ola bilər.

4. Barışıq sazişinə xitam verildiyi halda müəssisənin iflas sayılması işinə yenidən başlanması haqqında rəsmi mətbuat orqanında məlumat verilir.

VIII f ə s i l

SAĞLAMLAŞDIRMA

M a d d ə 40 . Sağlamlaşdırma prosesi

1. Sağlamlaşdırma prosesi elə tədbirlərdən ibarətdir ki, onun nəticəsində borclunun bütün öhdəlikləri yerinə yetirilir.

2. Ehtimal olunan hər hansı sağlamlaşdırmanı məhkəmə təsdiq etməlidir.

3. Borclu və ya kreditor (*kreditorlar*) sağlamlaşdırma məsələsinə baxılması məqsədi ilə iflas prosesinin dayandırılması barədə istənilən vaxt məhkəməyə müraciət edə bilər. Məhkəmə iki həftə müddətində vəsatətə baxır və onun təmin edilməsi, yaxud rədd edilməsi barədə qərar qəbul edir. ^[46]

M a d d ə 41 . Sağlamlaşdırma prosesinin şərtləri

1. Borclu və ya kreditor (*kreditorlar*) tərəfindən sağlamlaşdırma haqqında məhkəməyə verilən ərizədə aşağıdakılar göstərməlidir: ^[47]

- a) ərizənin verildiyi məhkəmənin adı;
- b) ərizəçi fiziki şəxs olduqda onun soyadı, adı, atasının adı və ünvanı, ərizə hüquqi şəxsin adından verildikdə onun adı və hüquqi ünvanı;
- c) bütün məlum kreditorların adları (*kreditor fiziki şəxs olduqda - adı, atasının adı, soyadı, hüquqi şəxs olduqda - hüquqi şəxsin adı*), poçt ünvanı və onların borcluya qarşı irəli sürdüyü tələblərin məbləğləri;
- ç) məhkəmə tərəfindən sağlamlaşdırma imkanına baxılan müddət ərzində kreditorların bununla əlaqədar məruz qalacağı əlavə itkiləri ödəməyə razılıqları barədə məlumatlar;
- d) borclunun ödəmə qabiliyyətinin sağlamlaşdırma əsasında bərpasının mümkünlüyünün əsaslandırılması;
- e) sağlamlaşdırma planının kreditorlar yığıncağı tərəfindən qəbulu haqqında məlumatlar;
- ə) borc öhdəliyinin məbləği haqqında məlumat;
- f) gələcək ödənişlərin vaxtında ödənilməsi, o cümlədən kreditorların tələblərinin təmin edilməsinin mümkünsüzlüyü barədə əsaslandırma;
- g) borcluya məxsus əmlak, o cümlədən girovda, ipotekada, kirayədə, icarədə, lizinqdə olan əmlakı, banklarda və ya digər kredit təşkilatlarında, habelə saxlanca olan pul vəsaitləri, bank hesab nömrələri;
- h) borclunun işin məhkəmədə baxılması üçün zəruri hesab etdiyi digər məlumatlar;
- x) ərizəyə əlavə edilmiş sənədlərin siyahısı.

1-1. Bu maddənin 1-ci hissəsində göstərilən ərizəyə aşağıdakı sənədlər əlavə edilir: ^[48]

- a) dövlət rüsumunun ödənilməsi haqqında sənəd;
- b) bu maddənin 1-ci hissəsinin ç) bəndində nəzərdə tutulan razılıqları təsdiq edən sənədlər;
- c) borcları, icra müddəti başa çatmamış öhdəlikləri, habelə borclunun ödəmə qabiliyyətinin olmamasını təsdiq edən sənədlər;
- ç) kreditorlar yığıncağında iştirak edən şəxslərin siyahısı;
- d) kreditorlar yığıncağı tərəfindən qəbul edilmiş sağlamlaşdırma planı;
- e) sağlamlaşdırma planının kreditorların yığıncağı tərəfindən qəbulunu təsdiq edən sənədlər;
- ə) müvəqqəti əmlak inzibatçısı tərəfindən sağlamlaşdırma planının səmərəliliyini təsdiqləyən sənəd.

2. Borclunun ödəmə qabiliyyətinin bərpasının mümkünlüyü qanunazidd olmayan hər hansı üsulla sübut edilə bilər. ^[49]

3. Məhkəmə sağlamlaşdırma planının mümkün və ya məqsəduyğun olduğunu müəyyənləşdirmək üçün müstəqil ekspertlər cəlb edə bilər. Ekspertlərin fəaliyyəti ilə bağlı xərclər sağlamlaşdırma barədə məhkəməyə ərizə verənin (*borclunun və ya kreditorun (kreditorların)*) üzərinə qoyulur. ^[50]

4. Məhkəmə borclu müəssisə barəsində sağlamlaşdırma tədbirlərinə baxaraq, bu prosesdə maraqlı hüquqi və fiziki şəxslərin iştirakı üçün açıq müsabiqə elan edə bilər. Bir ay ərzində müsabiqədə iştirak etmək istəyən hüquqi və fiziki şəxslər olmadıqda və ya sağlamlaşdırma barəsində onların şərtləri ilə borclu razılaşmadıqda həmin borclunun iflası haqqında iş ümumi qaydada davam etdirilir.

5. Məhkəmə tərəfindən sağlamlaşdırma imkanına baxılan dövrdə ödəmə qabiliyyəti olmayan borclunun işlərinin idarə olunması üçün müvəqqəti əmlak inzibatçısı təyin edilir. Müvəqqəti əmlak inzibatçısının xərclərini sağlamlaşdırmada iştirak

barəsində sorğu vermiş şəxslər ödəyirlər.

6. Sağlamlaşdırmaya başlanılması ilə əlaqədar məhkəmənin müvafiq qərarında aşağıdakılar nəzərdə tutulmalıdır:

a) sağlamlaşdırma müddəti 24 aydan çox ola bilməz;

b) bütün kreditorların tələblərinin ümumi məbləğinin azı üçdə bir hissəsi həmin qərarın qəbul edildiyi tarixdən 12 ay ərzində ödənilməlidir;

c) *müvəqqəti* əmlak inzibatçısı həmin qərarla müəyyən edilən qaydaya uyğun olaraq sağlamlaşdırmaya nəzarət edir. [\[51\]](#)

7. Sağlamlaşdırmanın həyata keçirildiyi dövrdə bu Qanunun 2-ci maddəsində göstərilən şəxslərin hər hansı biri sağlamlaşdırmaya dair istənilən məsələyə baxılması barədə məhkəməyə müraciət etmək hüququna malikdir. Bu zaman məhkəmə *bu Qanunun 10-1-ci maddəsində müəyyən edilmiş qaydadan* müvafiq qərarını qəbul edə bilər. [\[52\]](#)

8. Sağlamlaşdırma müvəffəqiyyətlə başa çatdıqda məhkəmə həmin borclu barəsində iflas prosesinə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada xitam verir.

Sağlamlaşdırma dövründə kreditorların tələbləri müəssisənin ləğv edilməsi üçün nəzərdə tutulmuş qaydada ödənilməlidir.

9. Sağlamlaşdırma dövründə bu Qanunun 18-ci maddəsinin 2-ci bəndinin "a" "c" yarımbəndlərində göstərilən müddəalar tətbiq edilir. Ödəmələrlə əlaqədar faizlərin hesablanması və cərimə sanksiyalarının tətbiqi sağlamlaşdırma dövründə davam etdirilə bilər, lakin onları ödəmək tələbi yalnız həmin dövrün sonunda irəli sürülə bilər.

10. *Bu Qanunun 41-2-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla, sağlamlaşdırma* prosesinin başlanması təminatlı kreditorun *bu Qanunun müddəalarına uyğun tələbini təminatın hesabına yönəltmək hüququnu məhdudlaşdırır.* [\[53\]](#)

11. Müəssisənin sağlamlaşdırılmasında iştirak etmiş hüquqi və fiziki şəxslər müəssisəyə qoyduğu əmlakın bir hissəsi üzərində mülkiyyət hüququ qazanır.

12. Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı xüsusi əhəmiyyətli dövlət müəssisələrin sağlamlaşdırılmasının başqa qaydasını müəyyən edə bilər.

M a d d ə 4 1 - 1. Sağlamlaşdırma planı və onun təsdiq edilməsi qaydası [\[54\]](#)

1. Borclunun sağlamlaşdırılması sağlamlaşdırma planına uyğun olaraq həyata keçirilir. Borclu sağlamlaşdırma planını borclu və kreditorlar arasında sağlamlaşdırma haqqında qərar qəbul edildiyi gündən 2 (iki) ay müddətində tərtib etməlidir. [\[55\]](#)

Sağlamlaşdırma planının məzmunu müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

2. Borclu tərtib etdiyi sağlamlaşdırma planını kreditorların yığıncağına təqdim etməlidir.

3. Sağlamlaşdırma planı və ona edilən dəyişikliklər kreditorların yığıncağının qərarı ilə *bu maddənin 9-cu hissəsində müəyyən edilmiş qaydada* qəbul edilir və məhkəmə tərəfindən təsdiq edilir.

4. Sağlamlaşdırma planının qəbul edilməsi ilə əlaqədar kreditorlar yığıncağında borcluya qarşı eyni tələbləri olan və tələblərin ödənilməsində bir-birinin qarşısında üstünlükləri olmayan kreditorlar qrupu, *bu maddənin 9-cu hissəsinə uyğun olaraq, iştirak etməlidir.* Kreditorlar qrupu kreditorların aşağıdakı bölgüsü nəzərə alınmaqla formalaşdırılır:

a) girov və ya ipoteka ilə təmin edilən öhdəliklər üzrə kreditorlar;

b) həyata və ya sağlamlığa vurulmuş zərərin ödənilməsi haqqında tələblər, habelə alimentlərin tutulması barəsində tələblər üzrə kreditorlar;

c) əmək müqaviləsi ilə işləyən şəxslərə işdən çıxarma müavinətlərinin və əməkhaqqının ödənilməsi üzrə və müəlliflik müqaviləsinə görə haqların ödənilməsi barədə tələblər üzrə kreditorlar;

ç) dövlət büdcəsinə, məcburi dövlət sosial sığorta haqları və işsizlikdən sığorta haqları üzrə büdcədən kənar dövlət fonduna, icbari tibbi sığorta haqları üzrə icbari tibbi sığorta fonduna və bələdiyyələrin büdcələrinə ödənişlər, kredit təşkilatlarının təminatlı borcları və onların faizləri üzrə kreditorlar; [\[56\]](#)

d) qanundan və ya müqavilədən irəli gələn tələblər üzrə digər təminatlı kreditorlar (o cümlədən mal, iş və xidmət müqavilələri üzrə təminatlı kreditorlar);

e) borclu hüquqi şəxsin təsisçiləri (iştirakçıları).

5. Sağlamlaşdırma planı hər bir kreditorlar qrupu daxilində səsvermə yolu ilə qəbul edilir. Kreditorlar qrupu daxilində sağlamlaşdırma planının səsvermə yolu ilə qəbulunda həmin qrupun kreditorlarının üçdə ikisindən artıq hissəsi iştirak etməlidir. Kreditorlar qrupu daxilində səsvermə zamanı kreditorlar bərabər hüquqa malikdirlər. Hər bir kreditorlar qrupu daxilində səsvermədə yalnız sağlamlaşdırma planının qəbulu nəticəsində hüquqlarına təsir göstərən kreditorlar iştirak edir. ~~Kreditorlar qrupu daxilində sağlamlaşdırma planının əleyhinə səs vermiş, yaxud səsvermədə iştirak etməmiş kreditorların hüquqları sağlamlaşdırma planının lehinə səs vermiş kreditorların hüquqları ilə bərabər, növbətilik qaydasında təmin edilir.~~ [\[57\]](#)

6. Sağlamlaşdırma planı hər bir təminatlı kreditorlar qrupu daxilində tələblərin məbləğinin üçdə ikisindən artıq hissəyə malik olan kreditorlar tərəfindən qəbul edilməlidir. Hər bir təminatlı kreditorlar qrupu daxilində səsvermədə yalnız sağlamlaşdırma planının qəbulu nəticəsində hüquqlarına təsir göstərən təminatlı kreditorlar iştirak edir. Borclunun aidiyyəti şəxsləri olan təminatlı kreditorların tələbləri sağlamlaşdırma planının qəbul edilməsi ilə bağlı səsvermədə iştirak məqsədləri üçün nəzərə alınmır. [\[58\]](#)

7. Sağlamlaşdırma planı eyni növdən olan təminatlı kreditorlar qrupu daxilində tələblərin məbləğinin 50 faizindən artıq hissəyə malik olan kreditorlar tərəfindən qəbul edilməlidir. Borclunun aidiyyəti şəxsləri olan təminatlı kreditorların tələbləri sağlamlaşdırma planının qəbul edilməsi ilə bağlı səsvermədə iştirak məqsədləri üçün nəzərə alınmır.

8. Təminatlı kreditorun tələbi əsasında, sağlamlaşdırma planına həmin təminatlı kreditorun girov və ya ipoteka hüququndan imtinası barədə şərt daxil edilir. Həmin kreditor girov və ya ipoteka hüququndan imtina etdiyi tələblərə münasibətdə təminatlı kreditor sayılır.

9. Hər bir kreditorlar qrupu özünün seçdiyi bir üzv vasitəsilə kreditorlar yığıncağının səsverməsində iştirak etməlidir. Kreditorlar qrupu bir kreditorla ibarət olduqda, həmin kreditor səsvermədə şəxсэн iştirak etməlidir. Səsvermədə iştirak edən kreditorlar qrupu (üzvlər) bərabər hüquqa malikdir. Kreditorlar yığıncağının qərarı səsvermədə iştirak edən üzvlərin sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir. Hər qrupun bir üzvü bir səs hesab edilir. Səslər bərabər olduqda kreditorların yığıncağının sədrinin səsi həlledici hesab olunur. Sədr kreditorların yığıncağı tərəfindən seçilir.

10. Borclu müvəqqəti əmlak inzibatçısına kreditorların yığıncağının iclasından sonrakı gündən gec olmayaraq tərtib etdiyi və kreditorlar yığıncağı tərəfindən qəbul edilən sağlamlaşdırma planını təqdim etməlidir. Müvəqqəti əmlak inzibatçısı

sağlamlaşdırma planının səmərəliliyini təsdiq etməlidir.

11. Borclu sağlamlaşdırma planını kreditörün yığınağı tərəfindən qəbul edildiyi gündən 3 gün müddətində təsdiq üçün məhkəməyə təqdim etməlidir.

12. Sağlamlaşdırma planının təsdiqinə dair işə məhkəmə tərəfindən bu Qanunun 10-1-ci maddəsində müəyyən edilmiş qaydada baxılır. ^[59]

13. Sağlamlaşdırma planının təsdiqinə dair məhkəmə qərarında aşağıdakılar göstərilir:

- borclunun adı, onun olduğu yer, bank hesabları haqqında məlumatlar, vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi, müdirinin soyadı, adı, atasının adı, əlaqə nömrəsi;
- sağlamlaşdırma planının təsdiqi;
- sağlamlaşdırma prosesinin müddəti;
- sağlamlaşdırma prosesində iştirak edən kreditörün siyahısı;
- sağlamlaşdırma planına daxil edilmiş eyni növdən olan kreditör qrupunun (qruplarının) tələblərinin həcmi;
- sağlamlaşdırma planının təsdiq edilməsinin bu Qanunun 41-2-ci maddəsində nəzərdə tutulan nəticələri;
- sağlamlaşdırma planının icrası ilə bağlı hesabatın təqdim edilməsi müddəti.

M a d d ə 4 1 - 2 . Sağlamlaşdırma prosesinə başlanılmasının hüquqi nəticələri

1. Sağlamlaşdırma prosesinə başlanılması haqqında məhkəmənin qərarı qəbul edildiyi andan aşağıdakı hüquqi nəticələr yaranır:

a) əmlak inzibatçısının bu Qanunun 20-ci maddəsinin 4-cü hissəsində qeyd olunan hüquqları nəzərə alınmaqla, borclunun təsisçilərinə (iştirakçılara), digər idarəetmə və nəzarət orqanlarına borcluya məxsus əmlakların istifadəsi və onların üzərində sərəncam verilməsi qadağan edilir;

b) borclunun bütün kreditörünün, borclunun təsisçilərinin (iştirakçılarının), habelə digər idarəetmə və nəzarət orqanlarının üzvlərinin borcluya qarşı iddiaları üzrə məhkəmələrin qəbul etdiyi qərarların icrası dayandırılır;

c) borclunun bütün kreditörünün, borclunun təsisçilərinin (iştirakçılarının), habelə digər idarəetmə və nəzarət orqanlarının üzvlərinin ərizəsi əsasında borcluya münasibətdə iflas haqqında işin qaldırılmasına yol verilmir;

d) borclunun bütün kreditörünün tələbləri, o cümlədən mübahisəsiz (akseptsiz) qaydada ödənilməli olan tələblər üzrə borclunun bank hesablarından pulların çıxarılmasına, habelə tələblərin borclunun əmlakına yönəldilməsinə yol verilmir.

2. Təminatlı kreditörün (kreditörün) girov (ipoteka) predmetinin məhv olmasına gətirib çıxara bilən hallar olduğu təqdirdə və ya bu Qanunun 41-1-ci maddəsinin 9-cu hissəsinə uyğun olaraq həmin girov (ipoteka) predmeti sağlamlaşdırma planına daxil edilmədikdə, borclunun və ya kreditörün (kreditörün) ərizəsinə əsasən məhkəmə həmin tələblərə bağlı bu maddənin 1-ci hissəsində nəzərdə tutulan müvafiq hüquqi nəticələrin aradan qaldırılması haqqında qərar qəbul edə bilər.

3. Məhkəmə bu maddənin 2-ci hissəsində nəzərdə tutulan ərizəyə məhkəməyə daxil olduğu tarixdən on iş günü müddətində baxır və onun təmin edilməsi, yaxud rədd edilməsi barədə qərar qəbul edir.

4. Bu maddənin 1-ci hissəsində göstərilən hüquqi nəticələrin sağlamlaşdırma müddəti ərzində qüvvədə olur, bu şərtlə ki, məhkəmənin qərarı ilə həmin hüquqi nəticələr aradan qaldırılmamış olsun.

5. Sağlamlaşdırma planında eyni kreditör qrupu daxilində bütün kreditörün hüquqları növbəlilik qaydasında bərabər təmin edilir. ^[60]

IX f ə s i l

BORC TƏLƏBLƏRİNİN İRƏLİ SÜRÜLMƏSİ

M a d d ə 4 2 . Borc tələblərinin irəli sürülməsinə dair ümumi prinsiplər

Təminatlı kreditörün borc tələbləri, o cümlədən iflas işinin məhkəmədə baxılması nəticəsində yaranan tələbləri (yerinə yetirilməmiş müqavilələr barəsində tələblər və s.) və təminatlı kreditörün tələbləri (əgər bu tələblər onların təminatı məbləğindən çox olan məbləğlərə aid deyilsə) əmlak inzibatçısı tərəfindən yalnız o halda təsdiq edilir ki, həmin tələblər bu fəslin müddəalarına müvafiq surətdə verilmiş olsun.

M a d d ə 4 3 . Müflis elan etmə və borc tələblərin irəli sürülməsi qaydası

1. Kreditörün ilkin yığınağı barəsində əmlak inzibatçısı və ya borclu tərəfindən göndərilən bildirişdə borclunun müflis olması zamanı öz tələblərini vermək istəyən kreditör üçün müvafiq qaydalar müəyyən edilir.

2. Kreditör borcluya öz tələblərini bu Qanunun tələblərinə müvafiq surətdə borclunun müflis olması barədə bildirişin dərc edildiyi tarixdən ən gec 60 gün keçənədək yazılı şəkildə verə bilərlər. Əmlak inzibatçısı həmin tələblərə yalnız o halda baxır ki, bunlara aşağıdakı məlumatlar daxil edilmiş olsun:

- kreditörün adı (adı, atasının adı, soyadı) və ünvanı;
- iflas prosesinə başlanılması məqamınadək olan tələbin ümumi məbləği;
- tələbin məbləğinə ödənilməmiş faizlərin daxil olması;
- tələbin məbləğinə hər hansı cərimələr və ya vergilər daxil edilməsi;
- borclunun necə və nə vaxt borca düşdüyü barədə məlumat;
- hər hansı mövcud təminat barəsində məlumat, bu cür təminatın verilməsi tarixi və təminat zamanı kreditörün nəzərdə tutduğu məbləğ;

ə) tələbi imzalamış şəxsin soyadı, ünvanı və səlahiyyəti (əgər həmin şəxs kreditörün özü deyildirsə);

f) tələbin hüquqi etibarlılığını sübut edən sənədlər (əgər bu cür sənədlər varsa).

3. Kreditörün bu maddənin 2-ci bəndinə müvafiq surətdə verdiyi hər hansı tələbə əmlak inzibatçısı həmin tələbi aldığı vaxtdan 10 iş günü müddətində baxır. Əmlak inzibatçısı bu Qanunun müddəalarına uyğun olaraq kreditörün tələblərinin reyestrini tərtib edir. ^[61]

M a d d ə 4 4 . Borc tələblərini qiymətləndirərkən əmlak inzibatçısının tətbiq etdiyi prinsiplər

1. Əgər müflisolma zamanı irəli sürülmüş borc məbləğinin üstünə faizlər hesablanırsa və ya həmin borc cərimə sanksiyaları üçün əsas verirsə, göstərilən faizlər və ya sanksiyalar borcun bir hissəsi kimi tələb edilə bilər, lakin borclunun müflisolma

məqamından başlanan hər hansı dövr üçün bu cür məbləğlərin ödənilməsi istisna edilir.

2. Kreditor ilə əmlak inzibatçısı arasında sazişə uyğun olaraq kreditorun tələbi istənilən vaxt geri götürülə bilər və ya tələb edilən məbləğ barəsində dəyişdirilə bilər.

3. Qanunvericiliyə zidd olmayan hallarda kreditor hər hansı müqavilə üzrə borcun və ya öhdəliklərin ödənilməsinə tələb etdikdə ödənilməli məbləğlər, o cümlədən borclunun qeyri-pul öhdəlikləri üçün kompensasiya məhkəmə tərəfindən deyil, əmlak inzibatçısı tərəfindən qiymətləndirilir.

4. Əgər əmlak inzibatçısı borclunun öhdəliklərini ləğv edirsə, bu cür ləğvetmə ilə mənafeələrinə toxunulan şəxs borcludan itkilərinin əvəzinin ödənilməsinə tələb etmək, həm də bu cür itkilərin müflislik zamanı təmin edilməmiş borc kimi bu Qanunun tələblərinə uyğun müəyyən edilən növbəlik qaydasında beşinci növbədə ödənilməsinə tələb etmək hüququna malikdir.

5. Borclunun öz borclarının (və ya öhdəliklərinin) gələcəkdə ödənilməsi olduğu bütün hallarda onların icra müddəti borclunun müflislik məqamına keçirilir. Bu zaman bağlanmış müqavilə xətm olunmuş hesab olunur və kreditorların tələb irəli sürmək hüququ yaranır. Əgər əmlak inzibatçısı bu cür sürətləndirilmiş tələb barəsində ödənilməli kompensasiyanın məbləğini hesablayırsa, tələbin vaxtından əvvəl verilməsi faktını əks etdirmək üçün tələbin məbləğindən güzəşt etməlidir. Bu Qanunun məqsədləri üçün güzəştli tələbin məbləği tələbin xalis cari dəyəri kimi başa düşülür.

6. Əmək qabiliyyətsizliyinə görə müavinətlər barəsində işçiləri qarşısında borclunun öhdəlikləri olduqda həmin öhdəliklərin yerinə yetirilməsi tələbi qalan borcların yerinə yetirilməsi üçün nəzərdə tutulan qaydada sürətləndirilir və bu Qanunun XII fəslində müəyyən edilmiş növbəlik qaydasında ödənilir.

7. Borclunun səhmdarları və ya mülkiyyətçiləri bu Qanunun XII fəslinə uyğun olaraq bütün qalan kreditorların tələbləri ödənilmədən sonra ödəmə qabiliyyəti olmayan borclunun kapitalına verdikləri paylarının əvəzinin ödənilməsi hüququna malikdirlər. Səhmdar və ya mülkiyyətçi bu hüquqa görə, ödəmə qabiliyyəti olmayan borclunun kreditoru sayılmır və kreditorların yığıncağında səs vermək və ya iflas işi üzrə araşdırmada hər hansı başqa şəkildə iştirak etmək hüququna malik deyildir, lakin hər hansı başqa əqdə üzrə ayrıca borcunun olması nəticəsində həmin səhmdarın və ya mülkiyyətçinin kreditora çevrildiyi hallar istisna təşkil edir. Səhmdar və ya mülkiyyətçi kapitala verdiyi payla əlaqədar ödəmə qabiliyyəti olmayan borclunun onun qarşısında daşdığı hər hansı öhdəliyi özünün borclu qarşısında ola bilən hər hansı borcunun hesabına aid edilməsi hüququna malik deyildir. Səhmdarlara ödənişlərin növbəliyini müəyyən edərək əmlak inzibatçısı səhmdara məxsus səhmlərin növünü nəzərə almalıdır.

M a d d ə 4 5 . **Kreditorların irəli sürdüyü borc tələblərinin və şikayətlərin rədd edilməsi**

1. Əmlak inzibatçısı borc tələbini tamamilə və ya qismən qəbul və ya rədd edə bilər.

2. Əmlak inzibatçısı tələbi tamamilə və ya qismən rədd etdikdə bunun üçün əsaslandırılmış səbəblərin yazılı izahını hazırlayıb dərhal poçtla kreditora göndərməlidir.

3. Kreditor öz tələbi barəsində əmlak inzibatçısının qərarı ilə razı olmadıqda həmin qərarın ləğvi və ya dəyişdirilməsi barədə məhkəməyə müraciət edə bilər. Bu barədə ərizə bu maddənin 2-ci bəndinə müvafiq surətdə göndərilmiş izahın alındığı gündən ~~ən azı~~ 21 gün müddətində təqdim edilməlidir. ^[62]

4. Məhkəmə bu maddənin 3-cü bəndində göstərilmiş ərizəyə 10 (on) gün müddətində baxır və iclasın tarixi ilə bağlı əmlak inzibatçısına bildiriş göndərir. ^[63]

M a d d ə 4 6 . **Borc tələblərinin reyestri**

1. Əmlak inzibatçısı kreditorların tələblərinin verilməsi üçün ayrılmış 60 günlük müddət qurtardıqdan sonra 7 gündən gec olmayaraq tələblərin reyestri tərtib edir. Həmin reyestrə vaxtında verilmiş hər bir tələb barəsində məlumatlar şərh edilməli və aşağıdakılar göstərilməlidir: ^[64]

- tələb tamamilə və ya qismən qəbul edilir, yaxud rədd edilir;
- qəbul edilmiş tələbin məbləği;
- tələbin növbəsi.

2. Əmlak inzibatçısı kreditorların tələblərinin reyestri tərtib etdikdən sonra 3 gün müddətində məhkəmənin təsdiqinə verir.

İşə 5 (beş) iş günü müddətində baxaraq, məhkəmə: ^[65]

- reyestri təsdiq edə bilər və ya;
- reyestrə lazım bildiyi dəyişikliklər və əlavələr edə bilər və bu qaydada dəyişdirilmiş reyestri təsdiq edə bilər və ya;
- lazım bildiyi tədbirlərin görülməsi və dəyişdirilmiş reyestrin daha sonra təkrarən təqdim edilməsi barədə əmlak inzibatçısına göstəriş verə bilər.

2-1. Məhkəmə bu maddənin 2-ci hissəsinin "c" bəndində nəzərdə tutulan qərarı qəbul etdikdə əmlak inzibatçısı dəyişikliklər edilmiş borc tələblərinin reyestri məhkəməyə 7 (yeddi) gün müddətində təqdim etməlidir. ^[66]

3. Əmlak inzibatçısı reyestrin məhkəmə tərəfindən təsdiqindən sonra 3 gündən gec olmayaraq lazımi qaydada və bu Qanunun 43-cü maddəsində müəyyən edilmiş müddətdə tələb vermiş hər bir kreditora onun tələbinə baxılmanın nəticələri barəsində yazılı bildiriş göndərməlidir.

4. Hər bir kreditorun reyestrlə (və ya onun suəti ilə) tanış olmaq hüququ vardır.

5. Kreditor reyestrə təsbit edilmiş öz tələblərinin həcmi, habelə digər kreditorların tələblərinin həcmi və hüquqi əsasını məhkəmə qaydasında mübahisələndirə bilər. ^[67]

X f ə s i l

TƏMİNATLI KREDİTORLAR VƏ ƏMLAK TƏLƏBLƏRİ

M a d d ə 4 7 . **Təminatlı kreditorlar**

1. *Bu Qanunun 41-2-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla, təminatlı kreditor iflas prosesinə başlanılıb-başlanılmamasından asılı olmayaraq təminat barəsində öz hüquqlarını həyata keçirə bilər.* ^[68]

2. *Əmlak inzibatçısı təyin edildikdən sonra 3 gün ərzində təminatlı kreditora borclunun müflis elan olunması haqqında bildiriş göndərir.* Təminatlı kreditor bu bildirişi aldıqdan sonra 14 gün müddətində təminat barəsində öz hüquqlarını həyata keçirmədikdə, əmlak inzibatçısının ixtiyarı var ki, qüvvədə olan qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada təminatı satsın (ya ayrıca, ya da borclunun aktivlərinin hamısı və ya bir hissəsi ilə birlikdə) və satış üçün çəkilmiş xərclər çıxılmaqla, satış pulu

haqqında təminatlı kreditor qarşısında onun tələbinin ümumi razılaşdırılmış dəyəri həddində hesabat versin. Satış pulunun hər hansı artıqlığı borclunun əmlakının hissəsi kimi qalır. ^[69]

3. Təminatlı kreditor iflas prosesinə başladıda tələbi təminatın hesabına yönəltmək hüquqlarını itirmir.

4. İflas prosesi ərzində əmlak inzibatçısı kreditorlara məxsus təminatın hüquqi etibarlığına əmin olmalıdır. təminatın etibarlığı qüvvədə olan qanunvericilikdə və bu Qanunun XIII fəslində nəzərdə tutulmuş qaydada müəyyənləşdirilir.

5. Əmlak inzibatçısı təminatlı kreditorun tələblərini həmin kreditorun seçdiyi aşağıdakı üsullarla ödəyir:

- a) təminat predmetinin hərrac yolu ilə (və ya başqa yolla) satılması və onun təmin etdiyi öhdəliyin ödənilməsi;
- b) təminat predmeti üzərində mülkiyyət hüququnun təminatlı kreditora verilməsi;
- c) təminat predmetinin təminatlı kreditorun göstərdiyi üçüncü şəxsə satılması.

6. Təminatlı kreditorun tələblərini bu maddənin 5-ci bəndinin "b" yarım bəndinə müvafiq surətdə ödəmək məqsədi ilə əmlak inzibatçısı təminatlı kreditorla saziş bağlayır. Sazişin şərtlərinə aşağıdakılar daxil edilir:

a) verilməli aktivlərin təsviri;

b) aktivlərin təxmini bazar və balans dəyəri;

c) borclunun təmin edilmiş öhdəlik və girov *və ya ipoteka* müqaviləsi üzrə təminatlı kreditora ödəməli olduğu məbləğ; ^[70]

ç) sazişin bağlandığı məqamda həmin aktivlər barəsində tərəflərə məlum olan bütün keçmiş və gələcək girovların (*ipotekaların*), habelə bu aktivlər barəsində hər hansı mülkiyyət hüquqlarının və istifadə hüquqlarının göstərilməsi.

7. Bu maddənin 6-cı bəndində göstərilmiş saziş notariat qaydasında təsdiq edildikdən sonra qüvvəyə minir. Əgər girov *və ya ipoteka* müqaviləsi bağlanarkən dövlət rüsumu ödənilmişdirsə, bu halda dövlət rüsumu ödənilmişdir. Əks halda dövlət rüsumu ödənilməlidir. ^[71]

8. Təminatın satışından götürülən pul təminatlı kreditora tam kompensasiya ödənilməsinə kifayət etmədikdə təminatlı kreditor müflisolma zamanı təminatsız kreditor kimi çatışmayan məbləğdə tələb irəli sürə bilər.

9. Təminatlı kreditorun ixtiyarı var ki, öz təminatı üzrə fayda götürməkdən imtina etsin və müflisolma zamanı təminatsız kreditor kimi öz tələblərinin tam məbləği üzrə tələb irəli sürsün.

10. Mülkiyyətçinin icarəyə verən olduğu və ya müqavilə üzrə mülkiyyət hüququnu saxladığı hallar istisna olmaqla, borclunun sahibliyində olan hər hansı əmlakın mülkiyyətçisi həmin əmlaka sahiblik hüququnu yenidən əldə etmək hüququna malikdir. Bu halda həmin mülkiyyətçi b u əmlakı yalnız əmlak inzibatçısının razılığı və ya məhkəmənin qərarı ilə qaytarmaq hüququna malikdir.

X I f ə s i l

KREDİTORLARIN YIĞINCAĞI

M a d d ə 48. Kreditorların yığıncağı

1. Kreditor etibarnamə üzrə öz nümayəndəsini hər hansı kreditorlar yığıncağında öz adından iştirak etməyə və səs verməyə vəkil edə bilər. *Kreditorlar yığıncağında eyni tələblər üzrə kreditorlar qrupu formalaşdırıldıqda, hər bir qrupdan, bu Qanunun 41-1-ci maddəsinin 9-cu hissəsinə uyğun olaraq, üzv iştirak edir.* ^[72]

2. Bütün məlum kreditorlara azı 14 gün qabaqcadan yazılı bildiriş göndərilmək şərti ilə kreditorlar yığıncağı qanuni şəkildə aşağıdakılar tərəfindən çağırılır:

- a) əmlak inzibatçısı və ya müvəqqəti əmlak inzibatçısı;
- b) borcun məbləğinin üçdə birindən az olmayan hissəsini təmsil edən kreditorlar;
- c) məhkəmə;
- ç) məhkəmənin müəyyən etdiyi başqa qaydada.

3. Bu Qanuna uyğun olaraq çağırılmış hər hansı kreditorlar yığıncağında bütün kreditorların tələblərinin ümumi məbləğinin azı 50 faizini təşkil edən kreditorlar iştirak etdikdə həmin yığıncaq səlahiyyətli sayılır.

4. Kreditorların yığıncağı borclu barəsində iflas prosesi ilə əlaqədar bu Qanuna və ya məhkəmənin bu Qanuna müvafiq surətdə çıxardığı qərara zidd gəlməyən və əmlak inzibatçısının öz vəzifələrinin yerinə yetirməsinə mane olmayan hər hansı qərar çıxarmaq hüququna malikdir.

5. Kreditorlar yığıncağında əmlak inzibatçısına etimadsızlıq göstərilməsi halı istisna olmaqla, hər hansı məsələyə dair qəbul olunmuş qərar yalnız aşağıdakılar onun lehinə səs verdikdə hüquqi cəhətdən etibarlı sayılır:

- a) yığıncaqda iştirak edən və ya təmsil olunan kreditorların əksəriyyəti;
- b) yığıncaqda iştirak edən və ya təmsil olunan kreditorların təmin edilməmiş bütün məlum borcların məbləğinin çox hissəsini təmsil edən əksəriyyəti.

c) *sağlamlaşdırma planının qəbul edilməsi halında, bu Qanunun 41-1-ci maddəsinin 9-cu hissəsi ilə müəyyən edilmiş qaydada sadə səs çoxluğu.* ^[73]

6. *Bu Qanunun 41-1-ci maddəsinin 9-cu hissəsində nəzərdə tutulan hal istisna olmaqla, əgər yığıncaqda iştirak edən və ödəmə qabiliyyəti olmayan borclunun yığıncaq iştirakçılarına olan borcunun məbləğinin 75 faizini və ya daha çox hissəsini təmsil edən bir və ya bir neçə kreditor hər hansı tədbirlərin görülməsi lehinə (əmlak inzibatçısına etimadsızlıq göstərilməsi istisna olmaqla) səs verirsə, onların qərarı kreditorların say çoxluğu tərəfindən müdafiə edilib-edilməməsindən asılı olmayaraq hüquqi cəhətdən etibarlı sayılır.* ^[74]

7. Kreditorlar yığıncağının məhkəmə tərəfindən təsdiq edilməli olan bütün qərarları yalnız məhkəmə tərəfindən təsdiq edildikdən sonra hüquqi qüvvəyə minirlər.

M a d d ə 49. Təminatlı kreditorların səs vermə hüququ

1. Təminatlı kreditor (kreditorlar) kreditorların yığıncağında o halda səs vermə hüququna malik olur ki, bu Qanunun 47-ci maddəsinin 9-cu bəndinə müvafiq surətdə öz təminat hüququndan imtina etmiş olsun. Onun bu hərəkəti kreditorların ilkin yığıncağında elan olunmalıdır.

2. Qanunvericiliyə uyğun qiymətləndirilmiş təminat predmetinin dəyəri təminatlı kreditora (kreditorlara) çatacaq borc məbləğini tam ödəmədikdə təminatlı kreditor alınan fərq hüduqlarında kreditorların yığıncağında səs vermə hüququna malikdir.

M a d d ə 50. Kreditorlar komitəsi

1. Əmlak inzibatçısının fəaliyyətinin həyata keçirilməsində ona yardım etmək, həm də bu fəaliyyətə nəzarət etmək məqsədi ilə kreditorların yığıncağı istənilən vaxt azı 3 və çoxu 5 üzvdən ibarət tərkibdə kreditorlar komitəsi seçə bilər, bu şərtlə ki, borcun ümumi məbləğinin çox hissəsini təmsil edən kreditorlar şəxsən və ya öz nümayəndələri vasitəsi ilə həmin yığıncaqda iştirak etsinlər.

2. Kreditorlar komitəsinin iclasları aşağıdakı hallarda səlahiyyətli sayılır:

a) iclasların keçirilməsi vaxtı, günü və yeri haqqında bildiriş komitənin üzvlərinə həmin iclasların keçirilməsinə ən gec 14 gün qalmış göndərilsin;

b) həmin komitənin ən azı 2 üzvü iclasda iştirak etsin.

3. Kreditorlar komitəsinin qərarı iclasda iştirak edən üzvlərin say çoxluğu tərəfindən müdafiə edildikdə və ya kreditorların cüt sayının iştirak etdiyi halda borcun dəyərini çox hissəsini təmsil edən kreditorlar tərəfindən müdafiə edildikdə hüquqi qüvvəyə malik olur.

4. Kreditorlar komitəsinin əmlak inzibatçısına tövsiyələr vermək hüququ vardır. Əmlak inzibatçısı bu tövsiyələri bütün kreditorların mənafeələrinə uyğun gəldikdə nəzərə alır.

Eyni zamanda əmlak inzibatçısı kreditorlar komitəsinin (və ya kreditorlar yığıncağının) tövsiyələrinə əməl etməyə borclu deyildir.

5. Əmlak inzibatçısının hərəkətlərini qeyri-qənaətbəxş saydıqda kreditorlar komitəsi kreditorların yığıncağını özü çağırmaq və əmlak inzibatçısına etimadsızlıq göstərilməsi məsələsini qaldırmaq hüququna malikdir. Kreditorlar komitəsi bu cür yığıncağı onun keçirilməsi tarixinə ən gec 14 gün qalmış bütün məlum kreditorları məktub vasitəsilə xəbərdar etmək yolu ilə çağırma bilər.

6. Dövlət müəssisəsi müflis olduqda müvafiq icra hakimiyyəti orqanı kreditorlar komitəsində onun üzvü kimi iştirak etmək hüququna malikdir.

M a d d ə 5 1 . Əmlak inzibatçısına etimadsızlıq göstərilməsi və onun vəzifədən kənarlaşdırılması

1. Kreditorlar yığıncağının əmlak inzibatçısına etimadsızlıq göstərməsi və yeni əmlak inzibatçısı təyin etməsi barədə qərarı aşağıdakı hallarda hüquqi qüvvəyə malik olur:

a) yığıncaqda iştirak edən və ya təmsil olunan kreditorların əksəriyyəti həmin qərarın qəbul olunmasının lehinə səs verdikdə;

b) yığıncaqda iştirak edən və ya təmsil olunan, ümumi borcun dəyərini 75 faizini və ya daha çox hissəsini təmsil edən kreditorlar həmin qərarın qəbul olunması lehinə səs verdikdə.

2. Əmlak inzibatçısının vəzifədən kənarlaşdırılması və dəyişdirilməsi barədə qəbul olunmuş qərar hər hansı kreditor tərəfindən verilmiş ərizəyə əsasən məhkəmə tərəfindən təsdiq olunur. Həmin ərizənin verilməsinə çəkilən xərclər iflas xərcləri kimi bu Qanunun tələblərinə müvafiq surətdə birinci növbədə ödənilir.

Ərizəyə baxarkən məhkəmə kreditorlar yığıncağının qərarını təsdiq və ya rədd edə bilər, yaxud da bütövlükdə kreditorların mənafeələrini nəzərə almaqla əmlak inzibatçısını vəzifədən kənarlaşdırma bilər və namizədləyin kreditorlar yığıncağında irəli sürülmə-sürülmədiyindən asılı olmayaraq özü yeni əmlak inzibatçısını təyin edə bilər.

X I I f ə s i l

KREDİTORLARIN BORC TƏLƏBLƏRİNİN NÖVBƏLİYİ VƏ ÖDƏNİLMƏSİ

M a d d ə 5 2 . Borcların ödənilməsi növbəliyinin ümumi qaydaları

1. Əmlak inzibatçısı kreditorların tələblərini aşağıdakı üsullarla ödəyə bilər:

a) ya borcluya çatması borcları tutmaq və ya borclunun əmlakını təşkil edən aktivləri bu Qanunun V fəslinə müvafiq surətdə satmaq və satışından götürülən pulu kreditorlar arasında bölüşdürmək yolu ilə;

b) ya da borclunun əmlakını təşkil edən aktivləri onların tələblərinin ödənilməsi üçün bilavasitə vermək yolu ilə.

2. Hər növbənin kreditorlarının tələbləri yalnız özündən əvvəlki növbənin kreditorlarının tələbləri tamamilə ödənildikdən sonra ödənilməlidir.

3. Əgər bölgü kreditorların bir növü üçün aparılmalıdırsa, onda həmin növə aid bütün kreditorlar bərabər sayılmalı və onlara çatması borc məbləğlərinə mütənasib ödəniş almalıdırlar.

4. Əgər təminatlı kreditorlara eyni aktivlər barəsində təminat verilmişdirsə, qanunvericiliyə müvafiq surətdə birinci qeydə alınmış təminat daha yaxın növbəli olur.

5. Əgər iflas prosesi ərzində ödəmə qabiliyyəti olmayan borclunun müflis elan olunması məqamınadək bağlanmış əqdlər nəticəsində ödənilməmiş borclarının olduğu və ya gələcəkdə olacağı, yaxud mövcud, gələcək və ya şərti borcu, yaxud borc öhdəlikləri olan başqa şəxs qarşısında onun şərti borclarının ola biləcəyi aşkara çıxarılsa, onda:

a) əgər həmin borclar və ya borc öhdəlikləri iflas prosesinə başlanması məqamından əvvəl yaranmış və pul məbləğlərində ifadə edilmişsə və ya pul ekvivalentinə malikdirsə, bu iki borcun qarşılıqlı əvəzləşdirilməsi aparılır və bu vasitə ilə həmin borclar və ya onların bir hissəsi ödənilmiş sayılır;

b) əgər borcun və ya borc öhdəliklərini pul ekvivalentini qəti müəyyənləşdirmək mümkün deyilsə, onda həmin ekvivalenti əmlak inzibatçısı təxmini qiymətləndirir;

c) iflas prosesinə başlanması məqamından sonra yaranan hər hansı borclar və öhdəliklər bu bəndin məqsədləri üçün nəzərə alın bilməz.

6. Bu maddənin 5-ci bəndi borclu müəssisə ilə onun mülkiyyətçiləri (payçıları) arasındakı münasibətlərə tətbiq oluna bilməz, çünki mülkiyyətçi nizamnamə kapitalına verdiyi payın ödənilməsinə dair öz tələbi barəsində kreditor sayılır.

7. Bu Qanunun IX fəslində müəyyən edilmiş tələbvermə müddəti qurtarıdıqdan sonra kreditorların verdikləri tələblər kreditorların göstərilmiş müddət ərzində verdikləri tələblər ödənildikdən sonra qalan aktivdən ödənilir.

8. Ödəmə qabiliyyəti olmayan borclunun əmlakını təşkil edən aktivlərin çatışmaması nəticəsində kreditorların tələbləri yerinə yetirilmədikdə onlar ləğv edilmiş sayılır, lakin çatışmazlığa borclunun hüquqa zidd hərəkətinin və ya lüzumsuz bağladığı sazişin səbəb olduğu hallar istisna təşkil edir.

9. Kreditorların əmlak inzibatçısı tərəfindən rədd edilmiş (və ya şikayət verildikdən sonra müsbət həll olunmamış) tələbləri, habelə məhkəmə tərəfindən rədd edilmiş tələbləri ləğv olunmuş sayılır.

M a d d ə 5 3 . Ödənişlərin növbəliyi

1. Borclunun əmlakını təşkil edən aktivlər bu Qanunun IX fəslinin müddəalarına uyğun olaraq aşağıdakı növbəlik qaydasında bölünməlidir:

a) birinci növbədə iflas prosesinə çəkilən bütün məsrəflər və xərclər (o cümlədən müflisolmanın kütləvi informasiya

vasitələrində elan edilməsi xərcləri, məhkəmə xərcləri, əmlak inzibatçısının və müvəqqəti əmlak inzibatçısının haqqı və xərcləri, habelə müflisolma məqamından sonra əmlak inzibatçısının qəbul etdiyi və ya davam etdirdiyi öhdəliklərdən irəli gələn tələblər) ödənilir;

b) ikinci növbədə həyata və ya sağlamlığa vurulmuş zərərin ödənilməsi haqqında tələblərin, habelə alimentlərin tutulması barəsində tələbləri ödənilir; ^[75]

c) üçüncü növbədə əmək müqaviləsi ilə işləyən şəxslərə işdən çıxarma müavinətlərinin və əmək haqqının ödənilməsi üzrə və müəlliflik müqaviləsinə görə haqların ödənilməsi barədə tələblər ödənilir, həm də bu tələblər borclunun müflisolma məqamından əvvəlki 6 ayadək müddətlə məhdudlaşdırılır; ^[76]

ç) dördüncü növbədə aşağıdakılar ödənilir:
dövlət büdcəsinə, məcburi dövlət sosial sığorta haqları və işsizlikdən sığorta haqları üzrə büdcədən kənar dövlət fonduna, icbari tibbi sığorta haqları üzrə icbari tibbi sığorta fonduna və bələdiyyələrin büdcələrinə ödənişlər. Bu tələblər borclunun müflis elan olunması tarixindən əvvəlki bir il ərzində yaranmış öhdəlikləri əhatə edir; ^[77]

kredit təşkilatlarının, o cümlədən qeyri-rezidentlərin bu Qanunun qüvvəyə mindiyi tarixədək ödənilməmiş təminatlı borcları və onların faizləri barəsində tələbləri;

d) beşinci növbədə təminatlı kreditörün tələbləri ödənilir;

e) altıncı növbədə, borclu müəssisənin mülkiyyətçilərinin tələbləri ödənilir.

2. Bu maddənin 1-ci bəndinə müvafiq surətdə aparılmış bölgüdə qalan hər hansı aktivlər borclunun mülkiyyətinə aiddir.

XIII fəsil

HÜQUQAZİDD ƏQDLƏR

Maddə 54. Borcluya aidiyyəti olan şəxslər

Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 49-1.1-ci maddəsində göstərilən şəxslər, o cümlədən iflas prosesinə başlanması məqamından əvvəlki bir il ərzində borclu müəssisənin rəhbərliyindən uzaqlaşmış şəxslər borcluya aidiyyəti olan şəxslər hesab edilir. ^[78]

Maddə 55. Borclunun öz əmlak hüquqlarının verilməsinin məhdudlaşdırılması

Aşağıdakı hallarda əmlak inzibatçısı borclunun bağladığı əqdlərin mübahisələndirilməsi üçün məhkəməyə müraciət edə bilər: ^[79]

a) əmlak üzərində hüquqların verilməsi və ya girov və ya ipoteka hüququnun yaradılması borclunun ödəmə qabiliyyətsizliyi dövründə həyata keçirildikdə; ^[80]

b) borclunun iflas prosesinə başlanması məqamından əvvəlki 6 ay ərzində bir kreditörü digər kreditörlərə münasibətdə ödənişlərin növbəliliyində üstün vəziyyətə gətirəcək əqdlər bağlandıqda; ^[81]

c) kreditör və ya təminatçı bu cür verilmə məqamında bu Qanunun 54-cü maddəsinə müvafiq surətdə borcluya aidiyyəti olan şəxs olmuşdursa, hüquqların bu cür verilməsi və ya girov və ya ipoteka hüququnun yaradılması iflas prosesinə başlanması məqamından əvvəlki 1 il ərzində həyata keçirildikdə; ^[82]

ç) borclunun ödəmə qabiliyyətsizliyinə səbəb olan aşağı qiymətləndirilmiş (digər şəxslər arasında eyni şəraitdə təşəkkül tapan qiymətlərin aşağı həddindən az qiymətlə) əqdlər bağlandıqda ^[83].

Maddə 56. Əmlak inzibatçısı tərəfindən məhkəmədə etiraz edilməsi

1. Məhkəmənin başqa qayda müəyyənləşdirdiyi hallar istisna olmaqla, əmlak inzibatçısı hüquqa zidd əqdən fayda götürdüyü ehtimal olunan kreditörə və ya təminatçıya həmin əqdə etiraz etməsi barədə məhkəməyə ərizə verdiyi haqqında bildiriş göndərir.

2. Bu maddəyə müvafiq surətdə verilmiş hər hansı ərizəyə baxarkən məhkəmə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada:

a) tələb edə bilər ki, həmin əqdin hissəsi kimi verilmiş hər hansı əmlak və ya əmlak hüquqları borcluya qaytarılsın;

b) borclunun verdiyi hər hansı təminatı tamamilə və ya qismən azad və ya ləğv edə bilər;

c) borcludan götürülmüş fayda barəsində müəyyənləşdirdiyi məbləğlərin ödənilməsinə qanunvericilikdə müəyyən olunmuş qaydada tələb edə bilər;

ç) nəzərdə tutar ki, öhdəliyi bu əqdə müvafiq surətdə tamamilə və ya qismən ləğv edilmiş hər hansı təminatçı yeni və ya davam etdirilən müvafiq öhdəliklərlə bağlı olur;

d) göstəriş verə bilər ki, hüquqların bu cür verilməsi nəticəsində əmələ gəlmiş itkilər borclunun müdirinin hesabına ödənilsin;

e) konkret haldan asılı olaraq digər göstərişlər və qərarlar çıxara bilər.

XIV fəsil

BORCLU MÜƏSSİSƏNİN MÜDİRİNİN VƏZİFƏLƏRİ VƏ MƏSULİYYƏTİ

Maddə 57. Müdirin vəzifələri

1. Müdir borclunun təsərrüfat fəaliyyətinə aid bütün mühüm faktlar barəsində məlumatlara malik olmalı və kreditörün lüzumsuz itkilərdən qorumaq məqsədi ilə həmin faktlar əsasında hərəkət etməlidir.

2. Bu fəsilə uyğun olaraq müəssisə rəhbərlərinin faktiki məsuliyyətini müəyyən edərkən məhkəmə öz mülahizəsinə əsasən onların faktiki biliklərini və ixtisasını, habelə tutduğu vəzifədə çalışan şəxsdən adətən gözlənilməli olan bilikləri və ixtisası nəzərə ala bilər.

3. Müdir borclunun ödəmə qabiliyyətsizliyi faktını bildiyi, yaxud bilməli olduğu andan iflas prosesinə başlamalıdır.

4. Əmlak inzibatçısı məhkəməyə müdir tərəfindən öz vəzifələrinin pozulması nəticəsində kreditörün məruz qaldığı əlavə itkilərin ödənilməsi üçün onların dəyərini bərabər əmlakın müdir tərəfindən şəxsən borclunun əmlakı tərkibinə daxil edilməsi (ödənilməsi) barədə müraciət edə bilər. Məhkəmə qaydasında vəziyyətə uyğun hər hansı qərar çıxarıla bilər.

Maddə 58. Müdirin məsuliyyətinin məhdudlaşdırılması

1. Müdir borclunun maliyyə vəziyyəti ilə tanışlıq üçün bütün lazmi tədbirləri görmüş olduqda, habelə aşağıdakı hallarda iflas prosesinə başlamaq vəzifəsini pozmur:

- borclu üçün lüzumsuz itkilərə gətirib çıxarmış fəaliyyət və ya əqdlər ona məlum olmamışdır;
- bu cür itkilərə gətirib çıxarmış fəaliyyət və ya əqdlər ona məlum olmamışdır, çünki ona müəssisənin rəhbərliyi tərəfindən yalan məlumat verilmişdir;
- müəssisənin rəhbər işçilərinə birbaşa bildirmişdir ki, göstərilən fəaliyyətə və ya əqdlərə qarşı etiraz etmiş, etirazlarına baxmayaraq göstərilən fəaliyyətin və ya əqdlərin həyata keçirildiyi, yaxud davam etdirildiyi barədə məlumat aldıqdan sonra dərhal müdir vəzifəsindən istefa vermişdir.

M a d d ə 59. Yalandan və ya qəsdən iflasa görə müdirin məsuliyyəti

Əgər borclu onun ödəmə qabiliyyəti ola-ola (bu Qanunun XII fəslində nəzərdə tutulmuş hallardan başqa) yalandan iflas prosesinə başlayırsa və ya qəsdən özünü iflasa uğradırsa, kreditorlar itkilərinin əvəzini ödəməyi borclunun müdirindən tələb edə bilərlər.

X V f ə s i l

YEKUN MÜDDƏALAR

M a d d ə 60. İflas prosesinə xitam verilməsinin əsasları

- Məhkəmə borclu barəsində iflas prosesinə aşağıdakı hallarda xitam verir:
 - əmlak inzibatçısının son hesabatı məhkəməyə təqdim edildikdə və əmlak inzibatçısını dinlədikdən sonra məhkəmə heç bir edilməli hərəkətin qalmadığına əmin olduqda;
 - bütün kreditorların tələbləri tamamilə ödənildikdə;
 - əmlak inzibatçısı kreditorlar ilə güzəştli sazişin tamamilə yerinə yetirildiyi və ya sağlamlaşdırmanın başa çatdırıldığı barədə məhkəməyə bildiriş göndərdikdə;
 - məhkəmənin buna müvafiq saydığı başqa hallarda.
- Borclunun iflasına xitam verilmədən aşağıdakılar baş verə bilər:
 - iflasa bu maddənin 1-ci bəndinin "b" və ya "c" yarımbəndinə müvafiq surətdə xitam verilmişdirsə, əmlak inzibatçısının səlahiyyətləri qüvvədən düşür və borclunun (müdirin) idarə etmə funksiyaları özünə qaytarılır;
 - iflasa başqa əsaslar üzrə xitam verilmişdirsə, onda borclu qüvvədə olan qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada ləğv olunur (buraxılır, lisenziyası alınır və s.).
- İflas aid bütün həll edilməmiş məsələlər məhkəmənin sonuncu qərarında tənzimlənə bilər.
- Fərdi borclunun iflasına xitam verildikdən sonra iflasa qədər mövcud olmuş bütün borclar, yetkinlik yaşın a çatmamış uşaqların saxlanması üçün alimentlər və xərclik istisna olmaqla, tamamilə ödənilmiş sayılır.
- Borclu müəssisə ləğv edildikdə məhkəmənin müvafiq qərarı onu qeydə almış orqana, fərdi borcluya aid halda isə onu qeydə almış və ya müvafiq lisenziya vermiş orqana göndərilir.
- Borclunun bu maddənin 2-ci bəndinin "b" yarımbəndinə müvafiq surətdə buraxılmasına dair qeyd müvafiq dövlət reyesterinə daxil edilməlidir.

M a d d ə 61. Bu Qanunun pozulmasına görə məsuliyyət

Aşağıdakıların törədilməsi bunda təqsiri olan şəxslərin qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada müvafiq məsuliyyətə cəlb olunmasına səbəb ola bilər:

- ödəmə qabiliyyəti olan borclunun yalandan iflas prosesinə başlaması və ya borclunun özünü qəsdən iflasa uğratması;
- ödəmə qabiliyyəti olmayan borclunun əmlakının qanunsuz gizlədilməsi və ya başqasına verilməsi;
- ödəmə qabiliyyəti olmayan borclunun sənədlərinin qanunsuz gizlədilməsi, məhv edilməsi, dəyişdirilməsi və ya saxtalaşdırılması;
- kreditorlar tərəfindən qəsdən saxta tələblər irəli sürülməsi;
- ödəmə qabiliyyəti olmayan borclunun kredit götürdüyü və ya haqqını ödəmədiyi hər hansı əmlakın qanunsuz satılması və ya təminat kimi verilməsi;
- əmlak inzibatçısının və ya müvəqqəti əmlak inzibatçısının fəaliyyətinə qanunsuz maneələr törədilməsi;
- əmlak inzibatçısı və ya müvəqqəti əmlak inzibatçısı tərəfindən borclunun hər hansı aktivlərinin birbaşa və ya dolay yolla qanunsuz satın alınması.

Heydər ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 iyun 1997-ci il
326-IQ

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

- 29 noyabr 2000-ci il tarixli 52-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001-ci il, 1, maddə 25**)
- 27 mart 2001-ci il tarixli 107-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001-ci il, 6, maddə 362**)
- 23 aprel 2002-ci il tarixli 311-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002-ci il, 5, maddə 241**)
- 3 mart 2006-cı il tarixli **82-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006-cı il, 3, maddə 225**)

5. 6 mart 2007-ci il tarixli 260-IIIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, 5, maddə 401**)
6. 1 aprel 2008-ci il tarixli 588-IIIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008-ci il, 5, maddə 348**)
7. 5 mart 2010-cu il tarixli **972-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 17 aprel 2010-cu il, 81, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010-cu il, 04, maddə 276)
8. [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Respublika**" qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355)
9. [06 oktyabr 2015-ci il tarixli 1353-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Respublika**" qəzeti, 14 noyabr 2015-ci il, 250, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 11, maddə 1260)
10. [1 fevral 2017-ci il tarixli 510-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 11 mart 2017-ci il, 54, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 3, maddə 332)
11. [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736)
12. [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652)
13. [28 dekabr 2018-ci il tarixli 1411-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 1 fevral 2019-cu il, 25, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 01, maddə 28)
14. [28 dekabr 2018-ci il tarixli 1445-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2529)
15. [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600)
16. [3 may 2019-cu il tarixli 1585-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 14 iyun 2019-cu il, 128, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 6, maddə 993)
17. [24 aprel 2020-ci il tarixli 62-VIQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 9 may 2020-ci il, 91, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 5, maddə 515)
18. [30 dekabr 2020-ci il tarixli 246-VIQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 6 yanvar 2020-ci il, 1, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 12, I kitab, maddə 1453)
19. [29 oktyabr 2021-ci il tarixli 393-VIQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 26 noyabr 2021-ci il, 256, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 11, maddə 1206)

QANUNA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI

^[1] [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Respublika**" qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 1-ci maddənin dördüncü abzasında "keçmişdə fəaliyyət göstərmiş" sözləri "fəaliyyəti dayandırılmış" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[2] [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 1-ci maddənin doqquzuncu abzasında "yeniədən təşkil edilməsi" sözləri "ödəmə qabiliyyətinin bərpası" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[3] [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 1-ci maddəyə yeni məzmununda onuncu abzas əlavə edilmişdir.

^[4] [28 dekabr 2018-ci il tarixli 1445-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Azərbaycan**" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2529) ilə 1-ci maddənin on yeddinci abzasında "girov saxlayan" sözü "girov (ipoteka) saxlayan" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

^[5] 23 aprel 2002-ci il tarixli 311-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002-ci il, 5, maddə 241**) ilə 2-ci maddənin 2-ci hissəsinin birinci abzası yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

Bu Qanun büdcə təşkilatları, ictimai təşkilatlar (kommersiya fəaliyyəti ilə məşğul olanlar istisna edilməklə) və fəaliyyəti mənfəət əldə etmək məqsədi güdməyən təşkilatlar (müəssisələr), müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş xüsusi təyinatlı dövlət müəssisələri istisna olunmaqla Azərbaycan Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən, kreditorlar və büdcə qarşısında öz öhdəliklərini yerinə yetirməyən müəssisələrə şamil edilir.

23 aprel 2002-ci il tarixli 311-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002-ci il, 5, maddə 241**) ilə 2-ci maddənin 2-ci hissəsinin ikinci abzası çıxarılmış, üçüncü abzas ikinci abzas hesab edilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

Bu Qanun Azərbaycan Respublikasında qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada fəaliyyət göstərən (və ya keçmişdə fəaliyyət göstərmiş) kredit təşkilatlarına, o cümlədən banklara da tətbiq edilir.

3 mart 2006-cı il tarixli **82-IIIQD** nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (**Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006-cı il, 3, maddə 225**) ilə 2-ci maddəsinin ikinci bəndinə ikinci abzas əlavə edilmişdir.

[06 oktyabr 2015-ci il tarixli 1353-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("**Respublika**" qəzeti, 14 noyabr 2015-ci il, 250, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 11, maddə 1260) ilə 2-ci maddəsinin 2-ci hissəsi yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyası verilmişdir.

2. Bu Qanun bütün kommersiya təşkilatlarına (o cümlədən banklar və digər kredit təşkilatlarına) və qeyri-kommersiya təşkilatlarına şamil edilir. Bu Qanunda işlədilən "borelu" anlayışı həm borelu müəssisələrə, həm də fərdi borellərə aiddir. Bu Qanun Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına şamil edilmir.

[6] [1 fevral 2017-ci il tarixli 510-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 11 mart 2017-ci il, 54, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 3, maddə 332) ilə 2-ci maddəsinin 2-ci hissəsinin ikinci bəndində "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına" sözləri "publik hüquqi şəxslərə" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[7] [28 dekabr 2018-ci il tarixli 1411-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 1 fevral 2019-cu il, 25, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 01, maddə 28) ilə 2-ci maddənin 2-ci hissəsinə yeni məzmununda üçüncü abzas əlavə edilmişdir.

[8] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 2-ci maddənin 2-ci hissəsinin dördüncü abzasında "fiziki və hüquqi şəxslərə" sözləri "müəssisəyə və fərdi borcluya" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[9] 29 noyabr 2000-ci il tarixli 52-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001-ci il, 1, maddə 25) ilə 2-ci maddənin 4-cü bəndi çıxarılmışdır.

[10] 27 mart 2001-ci il tarixli 107-IIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001-ci il, 6, maddə 362) ilə 2-ci maddənin 7-ci bəndi yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

7. İflas haqqında işlərə qanunvericilikdə müəyyən edilmiş məhkəmə aidiyyəti üzrə müvafiq məhkəmələrdə baxılır, o cümlədən:

a) ya borelunun əmlakının əsas hissəsinin yerləşdiyi ərazidəki məhkəmədə;

b) ya da borelu müəssisənin əsas idarəetmə orqanının yerləşdiyi, fərdi borelunun haqqında işlərə işə onun yaşadığı ərazidəki məhkəmədə baxılır.

-

[11] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 3-cü maddənin "a", "b", "c" bəndləri yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

a) borelu kreditörün irəli sürdüyü qanuni ödəmə tələbini bu cür tələb verildikdən sonra iki ay ərzində yerinə yetirməmişdir və ya;

b) borelu qanunvericiliyə müvafiq surətdə həyata keçirməli olduğu ödənişləri vaxtı çatdıqca həyata keçirməyə qadir deyildir və ya;

c) borelu öz borellərini vaxtı çatdıqca ödəməyə qadir deyildir.

[12] [3 may 2019-cu il tarixli 1585-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 14 iyun 2019-cu il, 128, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 6, maddə 993) ilə 5-ci maddənin 2-ci hissəsinin "c" bəndində "mühasibat balans" sözləri "maliyyə hesabatları" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[13] [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Respublika" qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 9-cu maddənin 1-ci hissəsi ("a"- "ç" bəndləri istisna olmaqla) yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

1. İflas haqqında iş üzrə məhkəmə baxışı təyin edildikdə bu barədə kreditörlərə xəbər verilməsi üçün ərizəçi həmin məhkəmə baxışı haqqında Azərbaycan Respublikasında nəşr olunan rəsmi dövri mətbuat orqanında azı yeddi günlük fasilə ilə iki dəfə elan dərc etdirməlidir. İkinci elan təyin edilmiş məhkəmə baxışının tarixinə ən gec yeddi gün qalmış dərc olunmalıdır. Elanda aşağıdakılar göstərilməlidir:

[23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 9-cu maddənin 1-ci hissənin birinci cümləsi çıxarılmışdır və ikinci cümlədə "Elanda" sözü "İflas haqqında iş üzrə məhkəmə baxışı barədə elanda" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[14] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 9-cu maddənin 2-ci hissəsində "maddənin 1-ci bəndinə" sözlərindən sonra "və bu Qanunun 10-1-ci maddəsinə" sözləri əlavə edilmişdir.

[15] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 9-cu maddənin 3-cü hissəsi ləğv edilmişdir.

[16] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 9-cu maddənin 4-cü hissənin birinci cümləsində "nəzərdə tutulmuş elan mətbuatda ilk dəfə dərc edilməzdən" sözləri "və bu Qanunun 10-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada elanın dərc edilməsindən" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[17] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 10-cu maddənin 1-ci hissəsinin birinci cümləsində "sonra" sözündən sonra "və bu Qanunun 10-1-ci maddəsində müəyyən edilmiş qaydada qərar elan edilənədək" sözləri əlavə edilmişdir.

[18] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə yeni məzmununda 10-1-ci maddə əlavə edilmişdir.

[\[19\]](#) [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 12-ci maddənin məzmununu yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

1. İflas haqqında iş üzrə məhkəmənin müvafiq qərarından məhkəmə baxışının tərəflərinin və ya işdə iştirak edən digər şəxslərin şikayətləri qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada və müddətlərdə verilir və baxılır.
2. Şikayətin müvafiq qaydada qəbul edilməsi borclunun əmlakının satışının və kreditlərə ödənişlərin dayandırılmasına səbəb ola bilər.

[\[20\]](#) [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Respublika” qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 13-cü maddənin 1-ci hissənin ikinci cümləsində “bir ay” sözləri “15 gün” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[21\]](#) [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Respublika” qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 13-cü maddənin 2-ci hissənin “a” bəndində “14” rəqəmləri “7” rəqəmi ilə, “b” bəndində “Azərbaycan Respublikasında nəşr olunan rəsmi dövrü mətbuat orqanında” sözləri “rəsmi dövrü mətbu nəşrdə” sözləri ilə, “7” rəqəmi “3” rəqəmi ilə əvəz edilmişdir.

[\[22\]](#) [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 14-cü maddənin birinci hissəsinin üçüncü cümləsində “qanuni qüvvəyə minməsi tarixi” sözləri “qəbul edildiyi tarix” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[23\]](#) [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Respublika” qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 15-ci maddənin 2-ci hissənin “b” bəndində və 21-ci maddənin “a” hissəsində “Azərbaycan Respublikasında nəşr olunan rəsmi dövrü mətbuat orqanında” sözləri “rəsmi dövrü mətbu nəşrdə” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[24\]](#) [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 19-cu maddənin 4-cü hissəsinin “b” bəndində “borclu ilə əlaqədar” sözləri “borcluya aidyyəti olan” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[25\]](#) [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 20-ci maddənin 4-cü hissəsinin “a” bəndində “borclunun” sözdündən sonra “cari” sözü, “sazişlər” sözdündən sonra “, habelə borc (kredit) müqavilələri” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[26\]](#) [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 20-ci maddənin 4-cü hissəsinin “ç” bəndində “qaydalara” sözdündən sonra “və satış planına” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[27\]](#) [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 20-ci maddənin 4-cü hissəsinin “d” bəndi ləğv edilmişdir.

[\[28\]](#) [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 21-ci maddənin “ç” bəndində “aktivlərini” sözü “aktivlərinin inventarizasiyasını aparmalı və onları” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[29\]](#) [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 21-ci maddənin “f” bəndində “üçün” sözdündən sonra “satış planını hazırlamalı, onun təsdiqi üçün kreditörün yığıncağını çağırmalı və təsdiq edilmiş satış planına uyğun olaraq” sözləri əlavə edilmişdir.

[\[30\]](#) [3 may 2019-cu il tarixli 1585-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 14 iyun 2019-cu il, 128, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 6, maddə 993) ilə 24-cü maddənin 1-ci hissəsinin ikinci cümləsində “mühasibat hesabatları, kitabları və sənədləri” sözləri “mühasibat uçotu sənədləri” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[31\]](#) [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 24-1-ci maddənin adında “əsas vəsaitlərinin” sözləri “aktivlərinin” sözü ilə əvəz edilmişdir.

[\[32\]](#) [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 24-1-ci maddə əlavə edilmişdir.

[24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 24-1-ci maddənin mətnində “Borclunun əsas vəsaitlərinin” sözləri “Dəyəri borclunun aktivlərinin 5 faiz və daha çox hissəsini təşkil edən aktivlərin” sözləri ilə əvəz edilmişdir, “kreditörün” sözdündən əvvəl “bu Qanunun 48-ci maddəsinin 5-ci hissəsində müəyyən edilmiş qaydada” sözləri əlavə olunmuşdur və yeni redaksiyada ikinci cümlə əlavə edilmişdir.

[30 dekabr 2020-ci il tarixli 246-VIQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 6 yanvar 2020-ci il, 1, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 12, I kitab, maddə 1453) ilə 24-1-ci maddənin ikinci cümləsi üçüncü cümlə hesab edilmişdir və yeni məzmununda ikinci cümlə əlavə edilmişdir.

[\[33\]](#) [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Respublika” qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 25-ci maddənin 1-ci hissəyə yeni məzmununda ikinci cümlə əlavə edilmişdir.

[34] [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Respublika" qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 25-ci maddənin 4-cü hissənin birinci cümləsində "14" rəqəmləri "7" rəqəmi ilə əvəz edilmişdir.

[35] [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 26-cı maddənin "b" və "d" bəndlərində "əmlak inzibətiçısının" sözləri "kreditorların yığıncağının" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[36] [3 may 2019-cu il tarixli 1585-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 14 iyun 2019-cu il, 128, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 6, maddə 993) ilə 27-ci maddənin 1-ci hissəsinin "a" bəndinin ikinci abzasında "mühasibat balans" sözləri "maliyyə hesabatları" sözləri ilə əvəz edilmişdir və üçüncü abzası ləğv edilmişdir.

[37] [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 27-ci maddənin mətni 1-ci hissə hesab edilsin və "Təyin olunmasından" sözlərindən əvvəl "1." rəqəmi əlavə edilmişdir və 2-ci hissə əlavə edilmişdir.

[38] [3 may 2019-cu il tarixli 1585-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 14 iyun 2019-cu il, 128, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 6, maddə 993) ilə 28-ci maddənin 1-ci hissəsinin "b" bəndində "mühasibat balans" sözləri "maliyyə hesabatları" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[39] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 28-ci maddənin 3-cü hissəsində "3 aylıq fasilə ilə və ya məhkəmənin müəyyən etdiyi başqa qaydada" sözləri "2 (iki) aylıq fasilə ilə və ya məhkəmənin müəyyən etdiyi daha qısa müddətdə" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[40] [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Respublika" qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 30-cu maddənin 4-cü hissəsinə "barədə" sözlərindən sonra "dərhal" sözü əlavə edilmişdir.

[41] [24 aprel 2020-ci il tarixli 62-VIQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 9 may 2020-ci il, 91, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 5, maddə 515) ilə 35-ci maddənin 5-ci hissəsində "sığortası" sözü "sığorta haqları və işsizlikdən sığorta haqları" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[29 oktyabr 2021-ci il tarixli 393-VIQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 26 noyabr 2021-ci il, 256, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 11, maddə 1206) ilə 35-ci maddənin 5-ci hissəsində "və işsizlikdən" sözləri "işsizlikdən sığorta haqları və icbari tibbi" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[42] [3 may 2019-cu il tarixli 1585-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 14 iyun 2019-cu il, 128, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 6, maddə 993) ilə 36-cı maddənin 2-ci hissəsinin "b" bəndinin üçüncü abzasından "mühasibat balans" ilə birlikdə ilkin" sözləri çıxarılmışdır.

[43] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 37-ci maddənin 2-ci hissəsinin ikinci cümləsində "qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş müddətdə" sözləri "10 (on) gün müddətində" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[44] [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 38-ci maddənin 3-cü hissəsində "çərçivəsində" sözlərindən sonra "(borclunun iflas prosesinin başa çatacağı halda əldə edəcəklərindən az olmamaqla)" sözləri əlavə edilmişdir.

[45] 1 aprel 2008-ci il tarixli 588-IIIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008-ci il, 5, maddə 348) ilə 39-cu maddəsinin 1-ci bəndində "hər hansı birinin ərizəsi ilə bərtışıq sazişi məhkəmə qaydasında etibarsız sayıla bilər" sözləri "hər hansı biri bərtışıq sazişini mübahisələndirə bilər" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[46] [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 40-cı maddənin 3-cü hissəsinin birinci cümləsində "Borclu" sözlərindən sonra "və ya kreditor (kreditorlar)" sözləri əlavə edilmişdir.

[47] [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 41-ci maddənin 1-ci hissəsinin birinci abzasında "Borclu" sözlərindən sonra "və ya kreditor (kreditorlar)" sözləri əlavə edilmişdir.

[25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 41-ci maddənin 1-ci hissəsinin "a" bəndində "mülkiyyətçiləri" sözlərindən sonra "və ya kreditor (kreditorlar)" sözləri əlavə edilmişdir.

[24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 41-ci maddənin 1-ci hissə yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

1. Borclu və ya kreditor (kreditorlar) tərəfindən sağlamaşdırma barədə məhkəməyə verilən ərizədə təsdiq edilməlidir ki:

a) — borclu və onun mülkiyyətçiləri və ya kreditor (kreditorlar) məhkəmə tərəfindən sağlamaşdırma imkanına baxılan müddət ərzində kreditorların bununla əlaqədar məruz qalacağı əlavə itkilər barəsində hər hansı öhdəlikləri, sağlamaşdırma haqqında müvafiq məhkəmə qərarı qəbul olunmadıqda, qəbul edir və tamamilə ödəməyə qadirdirlər; və

b) borclunun ödəmə qabiliyyəti sağlamlaşdırma əsasında bərpa oluna bilər.

[48] [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 41-ci maddəyə yeni məzmununda 1-1-ci hissə əlavə edilmişdir.

[49] [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 41-ci maddənin 2-ci hissə yeni redaksiyada verilmişdir. Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:
2. Borclu öz ödəmə qabiliyyətinin bərpasının mümkünliyini qanunvericiliyə zidd olmayan hər hansı üsulla sübut edə bilər.

[50] [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 41-ci maddənin 3-cü hissənin ikinci cümləsində "borclunun" sözü "sağlamlaşdırma barədə məhkəməyə ərizə verənin (borclunun və ya kreditörün (kreditörünün))" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 41-ci maddənin 3-cü hissənin birinci cümləsində "layihəsinin" sözü "planının" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[51] [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 41-ci maddənin 6-cı hissənin "c)" bəndində "əmlak" sözündən əvvəl "müvəqqəti" sözü əlavə edilmişdir.

[52] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 41-ci maddənin 7-ci hissəsinin ikinci cümləsində "mövcud vəziyyətə uyğun olan" sözləri "bu Qanunun 10-1-ci maddəsində müəyyən edilmiş qaydada" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[53] [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 41-ci maddənin 10-cü hissədə "Sağlamlaşdırma" sözü "Bu Qanunun 41-2-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla, sağlamlaşdırma" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[54] [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə yeni məzmununda 41-1-ci və 41-2-ci maddələr əlavə edilmişdir.

[55] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 41-1-ci maddənin 1-ci hissənin ikinci cümləsində "üç ay" sözləri "2 (iki) ay" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[56] [24 aprel 2020-ci il tarixli 62-VIQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 9 may 2020-ci il, 91, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 5, maddə 515) ilə 41-1-ci maddənin 4-cü hissəsinin "ç" bəndinə və 53-cü maddənin 1-ci hissəsinin "ç" bəndinin ikinci abzasının birinci cümləsinə "haqları" sözündən sonra "və işsizlikdən sığorta haqları" sözləri əlavə edilmişdir.

[57] [28 dekabr 2018-ci il tarixli 1445-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2529) ilə 41-1-ci maddənin 5-ci hissəsinə yeni məzmununda üçüncü cümlə əlavə edilmişdir.

[23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 41-1-ci maddənin 5-ci hissəyə yeni məzmununda dördüncü və beşinci cümlələr əlavə edilmişdir.

[30 dekabr 2020-ci il tarixli 246-VIQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 6 yanvar 2020-ci il, 1, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 12, I kitab, maddə 1453) ilə 41-1-ci maddənin 5-ci hissənin beşinci cümləsi çıxarılmışdır.

[58] [30 dekabr 2020-ci il tarixli 246-VIQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 6 yanvar 2020-ci il, 1, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 12, I kitab, maddə 1453) ilə 41-1-ci maddənin 6-cı hissəyə yeni məzmununda üçüncü cümlə əlavə edilmişdir.

[59] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 41-1-ci maddəyə yeni məzmununda 12-ci və 13-cü hissələr əlavə edilmişdir.

[60] [30 dekabr 2020-ci il tarixli 246-VIQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 6 yanvar 2020-ci il, 1, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020-ci il, 12, I kitab, maddə 1453) ilə 41-2-ci maddəyə yeni məzmununda 5-ci hissə əlavə edilmişdir.

[61] [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Respublika" qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 43-cü maddənin 3-cü hissəsinin birinci cümləsində "ən azı 30 gün" sözləri "10 iş günü" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[62] [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 45-ci maddənin 3-cü hissənin ikinci cümləsindən "ən azı" sözləri çıxarılmışdır.

[\[63\]](#) [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 45-ci maddənin 4-cü hissəsində "baxılma müddətini təyin edir və bu barədə" sözləri "10 (on) gün müddətində baxır və iclasın tarixi ilə bağlı 1" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[64\]](#) [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Respublika" qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 46-cı maddənin 1-ci hissənin birinci cümləsində "28" rəqəmləri "7" rəqəmi ilə əvəz edilmişdir.

[\[65\]](#) [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Respublika" qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 46-cı maddənin 2-ci və 3-cü hissələrdə "7" rəqəmi "3" rəqəmi ilə əvəz edilmişdir.

[23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 46-cı maddənin 2-ci hissənin ikinci cümləsində "Məhkəmə:" sözü "İşə 5 (beş) iş günü müddətində baxaraq, məhkəmə:" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[66\]](#) [23 aprel 2019-cu il tarixli 1569-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 aprel 2019-cu il, 93, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019-cu il, 4, maddə 600) ilə 46-cı maddəyə yeni məzmununda 2-1-ci hissə əlavə edilmişdir.

[\[67\]](#) [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 46-cı maddəyə 5-ci hissə əlavə edilmişdir.

[\[68\]](#) [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 47-ci maddənin 1-ci hissəsində "Təminatlı" sözü "Bu Qanunun 41-2-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla, təminatlı" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[69\]](#) [24 fevral 2015-ci il tarixli 1214-IVQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Respublika" qəzeti, 5 aprel 2015-ci il, 070, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015-ci il, 4, maddə 355) ilə 47-ci maddənin 2-ci hissəsinin birinci cümləsi yeni redaksiyada verilmişdir

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

Borclunun iflas prosesinə başlanılması haqqında əmlak inzibatçısı təminatlı kreditora bildiriş göndərir.

[\[70\]](#) [28 dekabr 2018-ci il tarixli 1445-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2529) ilə 47-ci maddənin 6-cı hissənin "c" bəndinə "girov" sözdündən sonra "və ya ipoteka" sözləri, "ç" bəndinə "girovların" sözdündən sonra "(ipotekaların)" sözü əlavə edilmişdir.

[\[71\]](#) [28 dekabr 2018-ci il tarixli 1445-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2529) ilə 47-ci maddənin 7-ci hissənin ikinci cümləsinə "girov" sözdündən sonra "və ya ipoteka" sözləri əlavə edilmişdir.

[\[72\]](#) [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 48-ci maddənin 1-ci hissəsinə yeni məzmununda ikinci cümlə əlavə edilmişdir.

[\[73\]](#) [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 48-ci maddənin 5-ci hissənin "b" bəndinin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilmişdir və yeni məzmununda "c" bəndi əlavə edilmişdir.

[\[74\]](#) [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 48-ci maddənin 6-cı hissədə "Əgər" sözü "Bu Qanunun 41-1-ci maddəsinin 9-cu hissəsində nəzərdə tutulan hal istisna olmaqla, əgər" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[75\]](#) [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 53-cü maddənin 1-ci hissəsinin "b" bəndində "borclunun işçilərinin onlara iş vaxtı dəymiş bədən xəsarətləri və ya ölüm halları" sözləri "həyata və ya sağlamlığa vurulmuş zərərini ödənilməsi haqqında tələblərin, habelə alimentlərin tutulması" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[76\]](#) 6 mart 2007-ci il tarixli 260-IIIQD nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007-ci il, 5, maddə 401) ilə 53-cü maddəsinin 1-ci bəndinin "c" yarım-bəndindən "pensiyaları" sözü çıxarılmışdır.

[25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 53-cü maddənin 1-ci hissəsinin "c" bəndində "ödəmə qabiliyyəti olmayan borclunun işçilərinin müavinətləri, güzəştlər və əmək haqqı bərsində tələbləri" sözləri "əmək müqaviləsi ilə işləyən şəxslərə işdən çıxma müavinətlərinin və əmək haqqının ödənilməsi üzrə və müəlliflik müqaviləsinə görə haqların ödənilməsi barədə tələblər" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[\[77\]](#) [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 53-cü maddənin 1-ci hissəsinin "ç" bəndinin ikinci abzasında "dövlət və yerli büdcəyə vergilər, məcburi dövlət sosial sığortasına ayrımlar" sözləri "dövlət büdcəsinə, məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə büdcədən kənar dövlət fonduna və bələdiyyələrin büdcələrinə ödənişlər" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[29 oktyabr 2021-ci il tarixli 393-VIQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu ("Azərbaycan" qəzeti, 26 noyabr 2021-ci il, 256, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021-ci il, 11, maddə 1206) ilə 41-1-ci maddənin 4-cü hissəsinin "ç" bəndinə və 53-cü maddənin 1-ci hissəsinin "ç" bəndinin ikinci abzasına "dövlət fonduna" sözlərindən sonra "icbari tibbi sığorta haqları üzrə icbari tibbi sığorta

fonduna” sözləri əlavə edilmişdir.

[78] [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 54-cü maddə yeni redaksiyada verilmişdir. Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

M a d d ə 5 4 . B o r c l u i l ə ə l a q ə d a r ş ə x s l ə r

1. B o r c l u i l ə ə l a q ə d a r o l a n ş ə x s l ə r a ş a ğ ı d a k ı l a r d ır:

- a) b o r c l u n u n k a p i t a l ı n ı n ə n a z ı 25 f a i z i m ü l k i y y ə t i n d ə v ə y a n ə z a r ə t i n d ə o l a n h ə r h a n s ı h ü q u q u ş ə x s ;
- b) b o r c l u n u n h ə r h a n s ı t ö r ə m ə m ü ə s s i ə s i , f i l i a l , n ü m a y ə n d ə l i y i ;
- c) b o r c l u n u n h ə r h a n s ı m ü d i r i , o c ü m l ə d ə n i f l a s p r o s e s i n ə b a ş l a n m a s ı m ə q a m ı n d a n ə v v ə l k i 1 i l ə r z i n d ə b o r c l u m ü ə s s i ə s i n i n m ü d i r l i y i n d ə n t ə z a q l a ş m ı ş ş ə x s l ə r ;
- ç) h ə r h a n s ı f o r m a l ı o r t a q l ı q d a k ı t ə r ə f d a ş .

[79] [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 55-ci maddənin birinci abzas yeni redaksiyada verilmişdir. Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

Aşağıdakı hallarda əmlak inzibatçısı b o r c l u n u n ö z ə m l a k ü z ə r i n d ə h ü q u q l a r ı n ı n h ə r h a n s ı ş ə k i l d ə v e r i l m ə s i n i n m ə h d u d l a ş d ır ı l m a s ı b a r ə d ə q a n u n v e r i c i l i k d ə m ü ə y y ə n e d i l m i ş q a y d a d a m ə h k ə m ə y ə m ü r a c i ə t e d ə b i l ər:

[80] [28 dekabr 2018-ci il tarixli 1445-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 30 dekabr 2018-ci il, 296, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 12, I kitab, maddə 2529) ilə 55-ci maddənin birinci hissəsinin “a” və “c” bəndlərinə “girov” sözündən sonra “və ya ipoteka” sözləri əlavə edilmişdir.

[81] [24 aprel 2018-ci il tarixli 1087-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 28 aprel 2018-ci il, 95, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018-ci il, 4, maddə 652) ilə 55-ci maddənin b) bəndi yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

- b) h ü q u q l a r ı n v e r i l m ə s i v ə y a g i r o v h ü q u q u n u n y a r a d ı l m a s ı b u Q a n u n u n 2 - c i m a d d ə s i n d ə g ö s t e r i l m i ş i f l a s p r o s e s i n ə b a ş l a n m a s ı m ə q a m ı n d a n ə v v ə l k i 90 g ü n ə r z i n d ə h ə y a t a k e ç i r i l d i k d ə ;

[82] [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 55-ci maddənin birinci hissəsinin “c” bəndində “borclu ilə əlaqədar” sözləri “borcluya aidiyyəti olan” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[83] [25 aprel 2017-ci il tarixli 636-VQD nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Qanunu (“Azərbaycan” qəzeti, 21 may 2017-ci il, 108, Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2017-ci il, 5, maddə 736) ilə 55-ci maddənin “c” bəndinin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilmişdir və “ç” bəndi əlavə edilmişdir.